

ومن تعلم القرآن ثم نسيه متعمدا لقي الله يوم القيامة مجذوما مغلولا و يسلم الله عليه بكل آية حية موكلة به.

ومن تعلم القرآن فلم يعمل به و أثر عليه حب الدنيا وزينتها استوجب سخط الله تعالى وكان في الدرجة مع اليهود والنصارى الذين ينبذون كتاب الله وراء ظهورهم.

ومن نكح امرأة حراما في دبرها أو رجلا أو غلاما حشره الله تعالى يوم القيامة أنتن من الجيفة يتأذى به الناس حتى يدخل جهنم ولا يقبل الله منه صرفا ولا عدلا وأحبط الله عمله ويدعه في تابوت مشدودا بمسامير من حديد ويضرب عليه في التابوت بصفائح حتى يتشبك في تلك المسامير فلو وضع عرق من عروقه على أربعمئة أمة لماتوا جميعا وهو من أشد الناس عذابا.

ومن زنى بامرأة يهودية أو نصرانية أو مجوسية أو مسلمة حرة أو أمة أو من كانت من الناس فتح الله عليه في قبره ثلاثمئة ألف باب من النار تخرج منها حيات و عقارب وشهب من نار فهو يحترق إلى يوم القيامة ويتأذى الناس من نتن فرجه فيعرف به إلى يوم القيامة حتى يؤمر به إلى النار فيتأذى به أهل الجمع مع ما هم فيه من شدة العذاب لأن الله حرم المحارم وما أحد غير من الله تعالى ومن غيرته أنه حرم الفواحش وحد الحدود.

ومن أطلع في بيت جاره فنظر إلى عورة رجل أو شعر امرأة أو شيء من جسدها كان حقا على الله أن يدخله النار مع المنافقين الذين كانوا يتبعون عوارث الناس في الدنيا ولا يخرج من الدنيا حتى يفضحه الله ويبدى للناس عورته في الآخرة.

ومن سخط الله برزقه وبث شكواه ولم يصبر لم ترفع له إلى الله حسنة ولقي الله تعالى وهو عليه غضبان.

و کسی که قرآن را با موزد و به آن عمل نکند و دوسنی دنیا و زیباییهایی آن را انتحاب کند، سر او از حنیم خدای متعال شده و همردیف یهود و نصاری می شود که کتاب خدا را دور انداخته و به آن توجه نکردند.

و کسی که از یست زنی بحرام با او نزدیکی کند یا با پسر بیجه با مردی نزدیکی کند، خدای متعال در روز قیامت او را بدبو تر از مردار محشور می نماید که مردم از بوی او اذیت می شوند تا زمانی که او را به جهنم ببرد. و خداوند بهیچ وجه عذاب را از او بر طرف نمی کند و این عذاب با هیچ فدیهای بر طرف نمی شود. و نیز عمل او را نابود کرده و او را در تابوتی که با میخهای آهنین بسته شده است، می گذارند و با سنگهای یهن آن قدر روی آن تابوت می زنند که میخهاش به بدنش فرو رود. و اگر چهار صد است گرفتار گوشه‌ای از گوشه‌های این عذاب شوند، بدون شک همه آنها می میرند. و او از کسانی است که سخت‌ترین عذابها را دارند.

و کسی که با زن یهودی، مسیحی، مجوسی، مسلمان - آزاد باشد یا کنیز - یا غیر اینها زنا کند، خداوند سیصد هزار در از جهنم در قبرش می گشاید که مارها، عقربها و شعله‌های آتش از آن خارج می شود؛ او تا روز قیامت می سوزد؛ مردم از بوی بد فرج او آزار می بینند و او را تا روز قیامت به همین خصوصیت می شناسند تا زمانی که دستور برسد او را به جهنم ببرند. و اهل محشر با وجود عذابهای سختی که خود دارند از آن اذیت می شوند. زیرا خداوند حرامها را حرام نموده است. و کسی با غیرت‌تر از خدای متعال نیست. و بخاطر غیرتی که دارد، هرزگیها را قطعاً حرام نموده و حدود شرعی را تعیین نموده است.

و هر کس به داخل خانه همسایه‌اش نگاه کرده و عورت مرد یا موی زن یا مقداری از بدنش را ببیند، سزاوار است که خدا او را همراه با منافقینی که در پی عیوب مردم بودند، به جهنم ببرد؛ و تا خداوند او را رسوا ننماید، از دنیا خارج نخواهد شد و در آخرت نیز عورتش را برای مردم نمایان خواهد نمود.

و کسی که بخاطر (کمی) رزق خود از خداوند خشمگین باشد و از این مطلب نزد غیر خدا گله کند و صبر نکند، کار نیکی از او به خداوند نرسیده و در حالی که خداوند متعال از او خشمگین است، او را ملاقات می نماید.

و کسی که لباسی بپوشد و با آن تکبر کند، خداوند قبرش را در کناره جهنم فرو می برد و تا آسمانها و زمین باقی است در آن فرو می رود. و بدون تردید قارون لباسی پوشید و با آن تکبر کرد، به همین جهت در زمین فرو رفت و تا روز قیامت در آن فرو می رود.

ومن لبس ثوبا فاختال فيه خسف الله به قبره من شفير جهنم يتجلجل فيها مادامت السماوات والأرض وإن قارون لبس حلة فاختال فيها فخسف به فهو يتجلجل فيها إلى يوم القيامة.

ومن نكح امرأة حلالا بمال حلال غير أنه أراد بها فخرا أو رياء لم يزد الله عز وجل بذلك إلا ذلا وهوانا وأقامه الله بقدر ما استمتع منها على شفير جهنم ثم يهوى فيها سبعين خريفا.

ومن ظلم امرأة مهرها فهو عند الله زان ويقول الله له يوم القيامة عبدي زوجتك أمتى على عهدى فلم تف لى بالعهد فيتولى الله عز وجل طلب حقها فيستوعب حسناته كلها فلا يفي بحقها فيؤمر به إلى النار.

ومن رجع عن شهادته وكتمها أطعمه الله لحمه على رؤوس الخلائق ويدخل النار وهو يلوك لسانه.

ومن كانت له امرأتان فلم يعدل بينهما فى القسم من نفسه وماله جاء يوم القيامة مغلولاً مائلاً شقه حتى يدخل النار.

ومن كان مؤذيا لجساره من غير حق حرمه الله ريح الجنة ومأواه النار ألا وإن الله عز وجل يسأل الرجل عن حق جاره ومن ضيع حق جاره فليس منا.

ومن أهان فقيرا مسلما من أجل فقره واستخف به فقد استخف بحق الله ولم يزل فى مقت الله عز وجل وسخطه حتى يرضيه ومن أكرم فقيرا مسلما لقي الله يوم القيامة وهو يضحك إليه.

ومن عرضت له دنيا وآخره فاختر الدنيا على الآخرة لقي الله تعالى وليست

وکسی که با زن حلالی با مال حلال ازدواج کند و قصدش از ازدواج با او تفاخر و خودنمایی باشد، خداوند عز و جل از این ازدواج جز ذلت و پستی بهره‌ای به او نخواهد داد و باندازه‌ای که از آن زن کام گرفته است او را در کناره جهنم نگه خواهد داشت، آنگاه او را در جهنم می‌اندازند و هفتاد سال طول می‌کشد تا به ته جهنم برسد.

وکسی که به زنی در مورد مهرش ظلم کند (مهرش را ندهد یا کم بدهد)، خداوند او را زناکار می‌داند و در روز قیامت به او می‌گوید: بنده‌ام! با پیمان خود کنیزم را به ازدواج تو در آوردم، ولی تو به پیمان من وفا نکردی. و خداوند عز و جل خود عهده‌دار گرفتن حق آن زن می‌شود. و تمام کارهای نیک آن مرد را در مقابل حق آن زن می‌گیرد. ولی چون کارهای نیک او جوابگوی حق او نیست، دستور می‌دهد او را به جهنم ببرید.

وکسی که از شهادت خود بازگردد یا شهادت ندهد، خداوند در مقابل چشم مردم گوشت او را به خودش می‌خوراند و در حالی به جهنم می‌رود که زبانش را می‌جود.

وکسی که دوزن داشته باشد و در امور زناشویی، بودن با آنها و امور مالی بعدالت با آنها رفتار نکند، در روز قیامت با تشنگی و بدن کج محسور می‌شود تا وقتی که وارد جهنم شود. و کسی که به ناحق همسایه‌اش را اذیت کند، خداوند بوی بهشت را بر او حرام می‌نماید و جایگاهش جهنم خواهد بود. بدانید که بدون شک خداوند عز و جل از مرد در مورد حق همسایه می‌پرسد و کسی که حق همسایه‌اش را از بین ببرد از ما نیست.

وکسی که مسلمان فقیری را بخاطر فقرش خوار کرده و به او توهین نماید، به حق خداوند توهین نموده است و تا زمانی که او را راضی کند، پیوسته خداوند عز و جل از او خشمگین بوده و با او سخت دشمن خواهد بود و کسی که به مسلمان فقیری احترام بگذارد، در روز قیامت در حالی که خداوند در صورت او می‌خندد، او را ملاقات می‌نماید.

وکسی که دنیا و آخرت به او عرضه شود و او دنیا را برگزیده و آخرت را رها کند، در حالی که کار نیکی ندارد تا با آن از جهنم نجات یابد، خدای متعال را ملاقات می‌کند و کسی که آخرت را گرفته و دنیا را ترک کند، در روز قیامت در حالی که خداوند از او راضی است، او را ملاقات می‌نماید.

وکسی که بتواند با زن یا کنیزی از راه حرام نزدیکی کند ولی از ترس خدا این کار را نکند، خداوند عز و جل جهنم را بر او حرام می‌کند؛ او را از وحشت بزرگ ایمن نموده و به بهشت می‌برد. و اگر از راه حرام با او نزدیکی کند، خداوند بهشت را بر او حرام نموده و او را

له حسنة يتقى بها النار و من أخذ الآخرة و ترك الدنيا لقي الله عز و جل يوم القيامة و هو راض عنه.

و من قدر على امرأة أو جارية حراما فتركها مخافة الله حرم الله عز و جل عليه النار و آمنه الله تعالى من الفزع الأكبر و أدخله الله الجنة و إن أصابها حراما حرم الله عليه الجنة و أدخله النار.

و من اكتسب مالا حراما لم يقبل الله منه صدقة و لا عتقا و لا حجا و لا اعتمارا و كتب الله عز و جل بعدد أجر ذلك أوزارا و ما بقى منه بعد موته كان زاده إلى النار و من قدر عليها و تركها مخافة الله كان في محبة الله و رحمته و يؤمر به إلى الجنة.

و من صافح امرأة حراما جاء يوم القيامة مغلولاً ثم يؤمر به إلى النار. و من فاكه امرأة لا يملكها حبس بكل كلمة كلمها في الدنيا ألف عام و المرأة إذا طاوعت الرجل فالتزمها أو قبلها أو باشرها حراما أو فاكهها و أصاب منها فاحشة فعليها من الوزر ما على الرجل فإن غلبها على نفسها كان على الرجل وزره و وزرها.

و من غش مسلما في بيع أو شراء فليس منا و يحشر مع اليهود يوم القيامة لأنه من غش الناس فليس بمسلم.

و من منع الماعون من جاره إذا احتاج إليه منعه الله فضله يوم القيامة و وكله إلى نفسه و من وكله الله عز و جل إلى نفسه هلك و لا يقبل الله عز و جل له عذرا.

و من كانت له امرأة تؤذيه لم يقبل الله صلاتها و لا حسنة من عملها حتى تعينه و ترضيه و إن صامت الدهر و قامت الليل و أعتقت الرقاب و أنفقت الأموال في سبيل الله و كانت أول من يرد النار ثم قال

به جهنم می‌برد.

وکسی که مال حرامی به دست آورد، خداوند هیچ صدقه، آزاد کردن بنده، حج و عمره‌ای را از او قبول نمی‌کند. و خداوند عز و جل بعد پاداش این اعمالش برای او گناه می‌نویسد و اگر پس از مرگ او چیزی از آن باقی بماند، توشه او برای جهنم خواهد بود و کسی که به آن دسترسی داشته باشد، ولی آن را از ترس خداوند ترک کند، در دوستی و رحمت خداوند به سر برده و دستور می‌رسد که او را به بهشت ببرند.

وکسی که با زن نامحرمی دست بدهد، در روز قیامت در حالی می‌آید که دستهایش به گردنش بسته شده است. آنگاه دستور می‌رسد او را به جهنم ببرند و کسی که با زن نامحرمی شوخی کند، در مقابل هر کلمه‌ای که در دنیا به او گفته است، هزار سال حبس می‌شود و اگر مردی زنی را با رضایت او از راه حرام در آغوش بکشد، بیوسد، یا او نزدیکی یا سوخی کند و در این بین گناهی اتفاق بیفتد، آن زن همان قدر گناهکار است که مرد گناه کرده و اگر مرد بزور این کارها را انجام دهد، گناه هر دو بعهد مرد است.

وکسی که مسلمانی را در خرید و فروش فریب دهد، از ما نیست. و در روز قیامت با یهود محشور می‌شود. زیرا بدون شک و تردید کسی که مردم را فریب دهد، مسلمان نیست. و کسی که وسایل منزل از قبیل تبر، تیشه و بیل را از همسایه‌اش که به آن احتیاج دارد دریغ کند، خدا در روز قیامت او را از فضل خود محروم نموده و او را به خودش واگذار می‌نماید و کسی که خداوند او را به خودش واگذارد، هلاک خواهد شد. و خداوند هیچ عذری را از او قبول نمی‌کند (۱۶۱).

وزنی که شوهرش را اذیت کند، تا زمانی که او را یاری نکرده و راضی‌تر ننماید، خداوند نماز و هیچ عمل نیکی را از او قبول نمی‌کند؛ گرچه همه عمرش را روزه گرفته، شبها را با عبادت سپری کند، چندین برده در راه خدا آزاد کند و اموالش را در راه خدا خرج کند، اولین کسی است که به جهنم می‌رود و اگر مرد نیز زن خود را اذیت کرده و به او ظلم کند، همین مقدار مرتکب گناه شده و به همین اندازه عذاب می‌شود.

وکسی که به صورت مسلمانی سیلی بزند، خداوند در روز قیامت استخوانهای او را پراکنده می‌سازد، سپس آتش را بر او مسلط می‌نماید. نیز در حالی محشور می‌شود که دستانش به گردنش بسته است و تا زمانی که وارد جهنم شود، به همین حال خواهد بود. و اگر کسی در شب یا روز به فکر فریب برادر مسلمانش باشد، در همه آن روز یا شب

رسول الله ﷺ وعلى الرجل مثل ذلك الوزر والعذاب إذا كان لها مؤذيا ظالما.

ومن لطم خد مسلم لكمة بدد الله عظامه يوم القيامة ثم سلط الله عليه النار وحشر مفلولا حتى يدخل النار.

ومن بات وفي قلبه غش لأخيه المسلم بات في سخط الله تعالى وأصبح كذلك وهو في سخط الله حتى يتوب ويرجع وإن مات كذلك مات على غير دين الإسلام ثم قال رسول الله ﷺ ألا ومن غش مسلما فليس منا - قالها ثلاث مرات.

ومن تعلق سوطا بين يدي سلطان جائر جعله الله حية طولها ستون ألف ذراع فتسلط عليه في النار خالدا فيها مخلدا.

ومن اغتاب أخاه المسلم بطل صومه وانتقض وضوؤه فإن مات وهو كذلك مات وهو مستحل لما حرم الله.

ومن مشى في نميمة بين اثنين سلط الله عليه في قبره نارا تحرقه إلى يوم القيامة وإذا خرج من قبره سلط الله عليه تسينا أسود ينهش لحمه حتى يدخل النار.

ومن كظم غيظه وعفا عن أخيه المسلم وحلم عن أخيه المسلم أعطاه الله تعالى أجر شهيد.

ومن بغى على فقير أو تطاول عليه واستحقره حشره الله يوم القيامة مثل الذرة في صورة رجل حتى يدخل النار.

ومن رد عن أخيه غيبة سمعها في مجلس رد الله عز وجل عنه ألف باب من الشر في الدنيا والآخرة فإن لم يرد عنه وأعجبه كان عليه كوزر من اغتاب.

ومن رمى محصنا أو محصنة أحبط الله عمله وجلده يوم القيامة سبعون ألف ملك من بين يديه ومن خلفه وتنهش لحمه حيات وعقارب ثم

خداوند از او خشمگین است. و تا زمانی که بازنگردد و توبه نکند، خداوند همچنان از او خشمگین خواهد بود. و اگر در این حال بمیرد، با دینی غیر از اسلام از دنیا رفته است. آنگاه رسول خدا ﷺ فرمودند: بدانید کسی که مسلمانی را فریب دهد، از ما نیست. و سه بار این جمله را تکرار فرمودند.

و کسی که تازیانه‌ای را در برابر سلطانی آویزان کند، خداوند آن تازیانه را تبدیل به ماری بطول شصت هزار ذراع می‌نماید. و در آتش جهنم آن مار را برای همیشه همیشه بر او مسلط می‌سازد.

و کسی که از مسلمانی غیبت کند، روزه و وضویش باطل می‌شود. و اگر در این حال بمیرد، در حالی مرده است که حرام خدا را حلال دانسته است.

و کسی که برای سخن چینی بین دو نفر گام بردارد، خداوند در قبرش آتشی بر او مسلط می‌نماید که تا روز قیامت او را بسوزاند؛ و هنگامی که از قبرش بیرون می‌آید، خداوند از دهای سیاهی را بر او مسلط می‌نماید که گوشتش را نیش بزند تا زمانی که به جهنم برود.

و کسی که خشمش را فرو برده، برادر مسلمانش را بپنجه و در برابر برادر مسلمانش بردباری ورزد، خدای متعال اجر شهید را به او عطا می‌فرماید.

و کسی که به فقیری ظلم کند یا برای او تکبر کند و او را پست شمارد، خداوند در روز قیامت او را مانند مورچه ولی بشکل مرد محشور می‌نماید، تا زمانی که به جهنم برود.

و کسی که در مجلسی از برادرش غیبت شود و او آن غیبت را از او زد کند، خداوند عز و جل هزار در شر را در دنیا و آخرت به روی او می‌بندد؛ و اگر بر عکس نه تنها آن غیبت را رد نکند بلکه خوشش هم بیاید، گنااهش باندازه گناه کسی است که غیبت کرده است.

و کسی که به مرد یا زن پاکدامنی تهمت بزند، خداوند عملش را از بین برده، هفتاد هزار فرشته او را از روبرو و پشت سر تازیانه می‌زنند و مارها و عقربها گوشتش را نیش می‌زنند؛ آنگاه دستور می‌رسد او را به جهنم ببرند.

و کسی که در دنیا باده بنوشد، خداوند شربتی از سم افعی و عقرب به او می‌نوشاند؛ شربتی که هنگام خوردن آن (وقبل از این که آن را بخورد) گوشت صورتش را در ظرف می‌ریزد و هنگامی که آن را بنوشد، گوشت و پوستش مانند مردار بو گرفته تکه تکه می‌شود؛ بگونه‌ای که اهل محشر از بوی آن اذیت می‌شوند و این وضع ادامه دارد تا دستور برسد او را به جهنم ببرند. و حورنده، سازنده، فروشنده، خریدار، حمل کننده، تحویل گیرنده و کسی که

يؤمر به إلى النار.

و من شرب الخمر في الدنيا سقاه الله من سم الأفاعى و من سم العقارب شربة يتساقط لحم وجهه في الاناء قبل أن يشربها فإذا شربها تفسخ لحمه و جلده كالجيفة يتأذى به أهل الجمع حتى يؤمر به إلى النار و شاربها و عاصرها و معتصرها و بايعها و مبتاعها و حاملها و المحمولة إليه و آكل ثمنها سواء فى عارها و إثمها ألا و من سقاها يهوديا أو نصرانيا أو صابيا أو من كان من الناس فعليه كوزر من شربها ألا و من باعها أو اشتراها لغيره لم يقبل الله تعالى منه صلاة و لا صياما و لا حجا و لا اعتمارا حتى يتوب منها و إن مات قبل أن يتوب كان حقا على الله تعالى أن يسقيه بكل جرعة شرب منها فى الدنيا شربة من صديد جهنم ثم قال رسول الله ﷺ ألا و إن الله حرم الخمر بعينها و المسكر من كل شراب ألا و كل مسكر حرام.

و من أكل الربا ملأ الله بطنه من نار جهنم بقدر ما أكل و إن اكتسب منه مالا لا يقبل الله تعالى منه شيئا من عمله و لم يزل فى لعنة الله و الملائكة ما كان عنده منه قيراط.

و من خان أمانة فى الدنيا و لم يردّها على أربابها مات على غير دين الإسلام و لقي الله عز و جل و هو عليه غضبان فيؤمر به إلى النار فيهوى به فى شفير جهنم أبدا الأبدى.

و من شهد شهادة زور على رجل مسلم أو ذمى أو من كان من الناس علق بلسانه يوم القيامة و هو مع المنافقين فى الدرك الأسفل من النار.

و من قال لخادمه أو مملوكه و من كان من الناس لالبيك و لا سعديك قال الله عز و جل له يوم القيامة لالبيك و لا سعديك اتعس فى النار.

و من أضر بامرأة حتى تفتدى منه نفسها لم يرض الله تعالى له بعقوبة دون النار لأن الله تعالى يفضب للمرأة كما يفضب لليتيم.

و من سعى بأخيه إلى سلطان لم يبد له منه سوء و لا مكروه أحبب الله عز و جل

از آن سود می برد، همگی در زشتی و گناه برابرند.

بدانید کسی که آن را به یهودی، مسیحی، صائبی یا سایر مردم بنوشانند، گناه او مانند کسی است که آن را می خورد. بدانید کسی که آن را برای دیگری ببرد یا بفروشد، تا زمانی که توبه نکند، خداوند متعال نماز، روزه، حج و عمره او را قبول نمی کند. و اگر قبل از توبه بمیرد، بعهده خداوند است که در مقابل هر جرعه ای که در دنیا از آن نوشیده است، شربتی از چرک آلوده به خون جهنم به او بنوشانند. بدانید که همانا خداوند باده را بخصوص، و هر مست کننده ای را بطور عموم حرام نموده است. بدانید که هر مست کننده ای حرام است.

وکسی که ربا بخورد، باندازه ای که ربا خورده است، خداوند شکمش را پر از آتش جهنم می نماید. و اگر از این راه مالی به دست آورد، خداوند هیچ عملی را از او قبول نمی کند. و تا زمانی که قیاطی از آن مال را در اختیار دارد، پیوسته مورد لعنت خدا و فرشتگان اوست (۱۷۲).

وکسی که در امانت خیانت کرده و آن را به صاحبش بازنگرداند، با دینی غیر از اسلام از دنیا می رود و در حالی که خداوند عز و جل از او خشمگین است، او را ملاقات نماید. و دستور می رسد او را به جهنم ببرند؛ او برای همیشه به کناره جهنم سقوط کرده و هیچ گاه از آن جا بیرون نخواهد آمد.

وکسی که بر علیه مرد مسلمان یا ذمی یا کس دیگری شهادت دروغ بدهد، در روز قیامت او را از زبانش آویزان می کند و همراه با منافقین در طبقه پایین جهنم خواهد بود.

وکسی که به خادم یا برده خود یا شخص دیگری (که از او یاری بخواهد) بگوید: «نه، یاریت نمی کنم»، خداوند عز و جل در روز قیامت به او می گوید: «نه، یاریت نمی کنم. خودت را با صورت در جهنم بینداز».

وکسی که زنش را اذیت کند تا مالی بدهد و خود را از دست شوهرش برهاند، خدای متعال به مجازاتی کمتر از جهنم برای او راضی نمی شود. زیرا بدون تردید خدای متعال همانگونه که برای یتیم به خشم می آید، برای زن هم خشمگین می شود.

وکسی که نزد سئطانی از برادرش بدگویی و سخن جینی نماید، اگر آن سلطان هیچ آزار و آسیبی به او نرساند، خداوند عز و جل همه اعمالی را که انجام داده است، از بین می برد. و اگر آزار و آسیبی به او برساند، خداوند او را در جهنم در طبقه ای همراه با همامان (وزیر فرعون) خواهد گذاشت.

كل عمل عمله فإن وصل إليه منه سوء أو مكروه أو أذى جعله الله في طبقة مع هامان في جهنم.

ومن قرأ القرآن يريد به السمعة والتماس شيء لقي الله عز وجل يوم القيامة ووجهه عظم ليس عليه لحم وزج القرآن في قفاه حتى يدخله النار ويهوى فيها مع من يهوى.

ومن قرأ القرآن ولم يعمل به حشره الله يوم القيامة أعمى فيقول رب لم حشرتني أعمى وقد كنت بصيرا قال كذلك أتتك آياتنا فنسيتها وكذلك اليوم تنسى فيؤمر به إلى النار.

ومن اشترى خيانة وهو يعلم أنها خيانة فهو كمن خانها في عارها وإثمها.

ومن قاد بين رجل وامرأة حراما حرم الله عليه الجنة ومأواه جهنم وساءت مصيرا ولم يزل في سخط الله حتى يموت.

ومن غش أخاه المسلم نزع الله منه بركة رزقه وأفسد عليه معيشته ووكله إلى نفسه.

ومن اشترى سرقة وهو يعلم أنها سرقة فهو كمن سرقها في عارها وإثمها.

ومن خان مسلما فليس منا ولنسنا منه في الدنيا والآخرة.

ألا ومن سمع فاحشة فأفشاها فهو كمن أتاها ومن سمع خيرا فأفشاها فهو كمن عمله.

ومن وصف امرأة لرجل وذكر جمالها له فافتن بها الرجل فأصاب منها فاحشة لم يخرج من الدنيا حتى يغضب الله عليه ومن غضب الله عليه غضبت عليه السماوات السبع والأرضون السبع وكان عليه من الوزر مثل الذي أصابها قيل يا رسول الله فإن تابا

و کسی که برای خودنمایی و یا رسیدن به چیزی قرآن بخواند، در روز قیامت در حالی خداوند عز و جل را ملاقات خواهد نمود که صورتش استخوانی بیش نیست و گوشت ندارد؛ و قرآن با آهن نوک تیز به پشت او نیزه می زند تا او را وارد جهنم نماید و با کسانی که در جهنم می افتند، به جهنم سقوط می کند.

و کسی که قرآن بخواند و به آن عمل نکند، خداوند در روز قیامت او را کور محسور می نماید. او عرضه می دارد: خدایا! من بینا بودم. چرا مرا کور محسور نمودی؟ و خداوند می فرماید: آیات ما به تو رسید و تو آنها را آن گونه ترک کردی، امروز نیز تو را این گونه ترک می کنند. آنگاه دستور می رسد که او را به جهنم ببرید.

و کسی که مالی را بخرد که از راه خیانت بدست آمده است و بداند که از راه خیانت بدست آمده، گناه و ننگ او مانند همان کسی است که خیانت نموده است.

و کسی که واسطه شود و مرد و زنی را از راه حرام به هم برساند، خداوند بهشت را بر او حرام می گرداند و جایگاه او جهنم است که جایگاه بدی است. و پیوسته خداوند از او خشمگین است تا بمیرد.

و کسی که برادر مسلمانش را بفریبد، خداوند برکت روزیش را می گیرد، زندگی او را تباه کرده و او را به خودش وامی گذارد.

و کسی که مال دزدی را بخرد و بداند که مال دزدی است، کار او همانقدر گناه داشته و زشت است که کار آن دزد گناه دارد و ننگین است.

و کسی که به مسلمانی خیانت کند، در دنیا و آخرت نه او از ماست و نه ما از اویم. و بدانید کسی که ارتکاب گناهی را بشنود و خیر آن را بخش کند، مانند انجام دهنده گناه است و کسی که انجام کار خوبی را بشنود و خیر آن را بخش کند، مانند انجام دهنده آن است. و کسی که زیباییهای زنی را برای مردی بگوید و آن مرد شیفته او شده و با او گناهی انجام دهد، از دنیا نمی رود مگر این که خداوند بر او خشم می گیرد. و کسی که خداوند بر او خشم بگیرد، آسمانهای هفتگانه و زمینهای هفتگانه نیز بر او خشم می گیرند و گناهی همانند گناه آن مرد خواهد داشت. عرض کردند: ای رسول خدا! اگر آنان توبه کرده و اصلاح شوند، چگونه؟ فرمودند: خدا توبه آن زن و مرد را قبول می کند، ولی توبه کسی را که باعث این گناه شده است، قبول نمی کند.

و کسی که چشمانش را از نگاه حرام به زنی بر کند، خداوند در روز قیامت چشمانش را

وأصلحاً قال يتوب الله تعالى عليهما ولم يقبل توبة الذي يخطبها بعد الذي وصفها.

ومن ملأ عينيه من امرأة حراماً حشاهما الله عز وجل يوم القيامة بمسامير من نار وحشاهما ناراً حتى يقضى بين الناس ثم يؤمر به إلى النار.

ومن أطعم طعاماً رياءً وسمعةً أطعمه الله تعالى مثله من صديد جهنم وجعل ذلك الطعام ناراً في بطنه حتى يقضى بين الناس.

ومن فجر بامرأة ولها بعل تفجر من فرجهما من صديد واد مسيرة خمسمائة عام يتأذى به أهل النار من نتن ريحهما وكانا من أشد الناس عذاباً.

واشتد غضب الله عز وجل على امرأة ذات بعل ملأت عينها من غير زوجها أو غير ذي محرم منها فإنها إن فعلت ذلك أحبط الله كل عمل عملته فإن أوطأت فراش غيره كان حقاً على الله تعالى أن يحرقها بالنار بعد أن يعذبها في قبرها.

وأيا امرأة اختلعت من زوجها لم تنزل في لعنة الله وملائكته ورسوله والناس أجمعين حتى إذا نزل بها ملك الموت قال لها أبشري بالنار وإذا كان يوم القيامة قيل لها ادخلي النار مع الداخلين ألا وإن الله تعالى ورسوله بريئان من المختلعات بغير حق ألا وإن الله عز وجل ورسوله بريئان ممن أضر بامرأة حتى تختلع منه.

ومن أم قوماً بإذنهم وهم عنه راضون فاقتصد بهم في حضوره وقراءته وركوعه وسجوده وقعوده وقيامه فله مثل أجرهم.

ومن أم قوماً فلم يقتصد بهم في حضوره وقراءته وركوعه وسجوده وقعوده وقيامه ردت عليه صلواته ولم تجاوز تراقيه وكانت منزلته

با میخهایی آتشین و آتش پر می نماید و تا زمانی که خداوند بین مردم حکم می نماید، بدین حالت خواهد بود. آنگاه دستور می رسد که او را به جهنم ببرید.

وکسی که برای ریا و خودنمایی غذایی بدهد، خدای متعال از چرک آلوده به خون جهنم به او خواهد داد و این غذا را در شکم او تبدیل به آتش می نماید. و به همین حال خواهد بود تا خداوند بین مردم حکم نماید.

وکسی که با زن شوهرداری مرتکب گناه شود، از فرج آن دو آن قدر چرک آلوده به خون بیرون می آید که دره‌ای بطول راه پانصد سال بوجود می آید و جهنمیان از بدبویی آن دو اذیت می شوند و عذاب آن دو از سخت‌ترین عذابهای مردم خواهد بود.

و خداوند عزّ و جلّ از زنی که چشم خود را از غیر شوهر یا محرم خود پر کند، بشدت خشمگین می گردد. و بدون تردید اگر چنین کند، خداوند تمام کارهای نیک او را از بین می برد. و اگر در بستر غیر شوهرش بخوابد، به عهده خدای متعال است که پس از عذاب نمودن او در قبرش، با آتش او را بسوزاند.

و هر زنی که (بی جهت و از روی هوی و هوس) از شوهرش طلاق خلع^(۱۷۳) بگیرد، خدا، فرشتگان او، پیامبرش و همه مردم او را لعنت می کنند. و زمانی که فرشته مرگ سراغ او بیاید، به او می گوید: «به جهنم مژده بده». و در روز قیامت به او می گویند: «همراه با کسانی که به جهنم می روند، به جهنم برو». و بدانید که بدون تردید خدای متعال و رسولش از زنانی که بی جهت از شوهرانشان طلاق خلع می گیرند، بیزار هستند. و نیز بدانید که بدون تردید خداوند عزّ و جلّ و رسول او از مردی که زنی را اذیت کند تا طلاق خلع بگیرد، بیزار هستند. و کسی که با اجازه عده‌ای امام جماعت آنها شود و در حضور، قرائت، رکوع، سجود، قعود و قیام خود میانه روی نماید، پاداشی مانند پاداش آنان خواهد داشت.

وکسی که امام جماعت عده‌ای شود و در حضور، قرائت، رکوع، سجود، قعود و قیام خود میانه روی ننماید، نمازش را به او باز می گردانند، و از ترقوه او بالاتر نمی رود (نمازش اصلاً قبول نمی شود) و خدای متعال او را مانند پیشوای ستمگر و تجاوزکاری می داند که صلاح پیروانش را نمی خواهد و بدستور خداوند عزّ و جلّ حاکم آنان نشده است.

در این جا امیرالمؤمنین علیه السلام برخاسته و عرض کردند: پدر و مادرم فدای تو باد ای رسول خدا! پیشوای ستمگر تجاوزکاری که صلاح پیروانش را نمی خواهد و بدستور خداوند عزّ و جلّ حاکم آنان نگردیده است، چه حالی دارد؟ آن حضرت علیه السلام فرمودند: او آخرین

عند الله تعالى كمنزلة إمام جائر معتد لم يصلح لرعيته ولم يقم فيهم بأمر الله عز وجل فقام أمير المؤمنين علي بن أبي طالب عليه السلام فقال يا رسول الله بأبي أنت وأمي وما منزلة إمام جائر معتد لم يصلح لرعيته ولم يقم فيهم بأمر الله تعالى قال هو رابع أربعة من أشد الناس عذاباً يوم القيامة إبليس وفرعون وقاتل النفس ورابعهم سلطان جائر.

ومن احتاج إليه أخوه المسلم في قرض فلم يقرضه حرم الله عليه الجنة يوم يجزى المحسنين.

ومن صبر على سوء خلق امرأته واحتسبه أعطاه الله تعالى بكل يوم وليلة يصبر عليها من الثواب ما أعطى أيوب عليه السلام على بلائه وكان عليها من الوزر في كل يوم وليلة مثل رمل عالج فإن ماتت قبل أن تعينه وقبل أن يرضى عنها حشرت يوم القيامة منكوسة مع المنافقين في الدرك الأسفل من النار.

ومن كانت له امرأة لم توافقه ولم تصبر على ما رزقه الله تعالى وشقت عليه وحملته ما لم يقدر عليه لم يقبل الله منها حسنة تتقى بها حر النار وغضب الله عليها مادامت كذلك.

ومن أكرم أخاه فإنما يكرم الله فما ظنكم بمن يكرم الله بأن يفعل به ومن تولى عرافة قوم ولم يحسن فيهم حبس على شفير جهنم بكل يوم ألف سنة وحشر ويده مغلولة إلى عنقه فإن كان قام فيهم بأمر الله تعالى أطلقه الله تعالى وإن كان ظالماً هوى به في نار جهنم سبعين خريفاً.

ومن لم يحكم بما أنزل الله كان كمن شهد شهادة زور ويقذف به في النار يعذب بعذاب شاهد الزور.

ومن كان ذا وجهين وذا لسانين كان ذا وجهين وذا لسانين يوم القيامة.

نفر از چهار نفری است که در روز قیامت عذاب آنها از همه مردم سخت تر است و عبارتند از: ابلیس، فرعون، آدهکش و سلطان ستمگر.

وکسی که برادر مسنمانش احتیاج به قرض او داشته باشد، ولی به او قرض ندهد، خداوند در روزی که به نیکوکاران پاداش می دهد، بهشت را بر او حرام می گرداند.

وکسی که در برابر بد اخلاقی زن خود صبر پیشه نموده و تواب آن را از خداوند امیدوار باشد، خدای متعال در برابر هر روز و شبی که صبر می کند، همانند آنچه به حضرت ایوب علیه السلام عطا فرمود، به او عطا می فرماید. و آن زن هر روز و هر شب همانند تیه ای شن متراکم گناه خواهد داشت. و اگر پیش از آن که شوهرش را یاری کرده و او راضی کند، از این دنیا برود، در روز قیامت بصورت وارونه همراه با منافقین در طبقه زیرین جهنم محشور خواهد شد.

وکسی که زنی داشته باشد که با او سازگار نباشد و بر آنچه خداوند روزی آنها نموده است، صبر نکند و بر شوهرش سخت گرفته و او را وادار به کارهایی بنماید که نمی تواند انجام دهد، تا زمانی که چنین است خداوند هیچ کاری که او را از آتش جهنم حفظ کند، از آن زن قبول ننموده و بر او خشم می گیرد.

وکسی که به برادرش احترام بگذارد، به خداوند احترام گذاشته است. و فکر می کید خداوند به کسی که به او احترام بگذارد، چه پاداشی خواهد داد؟

وکسی که ریاست اجتماعی را به عهده بگیرد و به آنان حویبی نکند، در مقابل هر روزی که بر آنان حکومت کرده است، هزار سال در لبه جهنم زندانی می شود؛ اگر بدستور خدای متعال بر آنان حکومت کرده باشد، خدای متعال او را آزاد می نماید. و اگر ظالم باشد (و بغیر دستور الهی بر آنان حاکم بوده است)، او را در جهنم می اندازد و هفتاد سال طول می کشد تا او به ته جهنم برسد.

وکسی که بر اساس احکامی که خداوند نازل فرموده است، حکم نکند، مانند کسی است که شهادت دروغ داده باشد؛ او را در جهنم می اندازند و همانند شاهد دروغگو او را عذاب می کنند.

وکسی که دور و دو زبان باشد، در روز قیامت نیز دور و دو زبان خواهد بود.

وکسی که برای آشتی دادن دو نفر گام بردارد، تا زمانی که بازگردد، فرشتگان خداوند بر او درود می فرستند و نیز پاداش شب قدر را به او می دهند و کسی که برای به هم زدن میانه دو

و من مشى فى صلح بين اثنين صلى عليه ملائكة الله حتى يرجع و اعطى أجر ليلة القدر.

و من مشى فى قطيعة بين اثنين كان عليه من الوزر بقدر ما لمن أصلح بين اثنين من الأجر مكتوب عليه لعنة الله حتى يدخل جهنم فيضاعف له العذاب.

و من مشى فى عون أخيه و منفعته فله ثواب المجاهدين فى سبيل الله.
و من مشى فى عيب أخيه و كشف عورته كان أول خطوة خطاها و وضعها فى جهنم و كشف الله عورته على رؤوس الخلائق.

و من مشى إلى ذى قرابة و ذى رحم يسأل به أعطاه الله أجر مائة شهيد و إن سأل به و وصله بماله و نفسه جميعا كان له بكل خطوة أربعون ألف حسنة و رفع له أربعون ألف درجة و كأنما عبد الله عز و جل مائة سنة و من مشى فى فساد ما بينهما و قطيعة ما بينهما غضب الله تعالى عليه و لعنة فى الدنيا و الآخرة و كان عليه من الوزر كعدل قاطع الرحم.

و من عمل فى تزويج بين مؤمنين حتى يجمع بينهما زوجته الله ألف امرأة من الحور العين كل امرأة فى قصر من در و ياقوت و كان له بكل خطوة خطاها فى ذلك أو كلمة تكلم بها فى ذلك عمل سنة قيام ليلاها و صيام نهارها.

و من عمل فى فرقة بين امرأة و زوجها كان عليه غضب الله و لعنته فى الدنيا و الآخرة و كان حقا على الله أن يرضخه بألف صخرة من نار و من مشى فى فساد ما بينهما و لم يفرق كان فى سخط الله و لعنته فى الدنيا و الآخرة و حرم النظر إلى وجهه.

و من قاد ضريرا إلى مسجد أو إلى منزله أو لحاجة من حوائجه

نفر گام بردارد، باندازه پاداش کسی که دو نفر را آشتی بدهد، گناه خواهد داشت؛ بر او می نویسند: «لعنت خداوند» و تا ورود به جهنم این حال را خواهد داشت. و زمانی که به جهنم برود، عذابش دوچندان خواهد شد.

و کسی که برای باری و رسانیدن فایده‌ای به برادرش گام بردارد، ثواب مجاهدین در راه خدا را خواهد داشت.

و کسی که برای عیب‌جویی از برادرش و افشای عیب او گام بردارد، با اولین قدمی که برمی‌دارد، وارد جهنم شده و خداوند عیب او را برای مردم فاش می‌سازد.

و کسی که برای احوال‌پرسی از یکی از خویشاوندان خود گام بردارد، خداوند پاداش صد شهید را به او عطا می‌فرماید. و اگر هم احوال‌پرسی کند، هم مالی به او بدهد و هم به او کمک غیرمالی نماید، در مقابل هر گامی که برمی‌دارد، چهل میلیون حسنه برایش ثبت شده و چهل میلیون درجه بالا می‌رود؛ گویا صد سال خداوند عز و جل را عبادت کرده است.

و کسی که برای بهم زدن میانه دو خویشاوند یا دوست قدمی بردارد، حدای متعال از او خشمگین شده و در دنیا و آخرت او را لعنت می‌نماید و گناهی مانند گناه قاطع رحم (کسی که با خویشاوند نسبی خود قطع رابطه نموده یا آزاری به او برساند) خواهد داشت.

و کسی که برای ازدواج دو مؤمن تلاش کند، تا زمانی که که آنها با هم ازدواج کنند، خداوند صد زن از حورالعین‌های بهشت به ازدواج او درمی‌آورد که هر کدام در قصری از در و یاقوت هستند و در مقابل هر گامی که در این راه برداشته یا کنه‌ای که در این مسیر گفته است، عمل یک سال را برای او می‌نویسد که شبهایش را عبادت کرده و روزهایش را روزه گرفته باشد.

و کسی که برای جدایی زنی از شوهرش تلاش کند، خداوند از او خشمگین شده و در دنیا و آخرت او را لعنت می‌نماید. و بعهده خداوند است که هزار صحرة آتشین به او بزند. و کسی که برای به هم زدن رابطه آنها تلاش کند، ولی آنان را از یکدیگر جدا نکند، خداوند از او خشمگین شده و در دنیا و آخرت او را لعنت نموده و او را از نگاه به سیمای خود محروم می‌نماید.

و کسی که نابینایی را به مسجد یا منزلش ببرد یا برای انجام کاری از کارهایش او را به جایی ببرد، تا زمانی که از او جدا شود خداوند در مقابل هر گامی که برداشته و گذاشته است، آزاد کردن یک بنده را برای او می‌نویسد و فرشتگان بر او درود می‌فرستند.

كتب الله له بكل قدم رفعها ووضعها عتق رقبة وصلت عليه الملائكة حتى يفارقه.

ومن كفى ضريرا حاجة من حوائجه فمشى فيها حتى يقضيها أعطاه الله تعالى براءتين براءة من النار وبراءة من النفاق وقضى له سبعين ألف حاجة في عاجل الدنيا ولم يزل يخوض في رحمة الله تعالى حتى يرجع.

ومن قام على مريض يوما وليلة بعثه الله تعالى مع إبراهيم الخليل عليه السلام فجاز على الصراط كالبرق اللامع.

ومن سعى لمريض في حاجته فقضاها خرج من ذنوبه كيوم ولدته أمه فقال رجل من الأنصار يا رسول الله فان كان المريض من أهله فقال رسول الله ﷺ من أعظم الناس أجرا من سعى في حاجة أهله.

ومن ضيع أهله وقطع رحمه حرمه الله تعالى حسن الجزاء يوم يجزي المحسنين وضيعه ومن يضيعه الله تعالى في الآخرة فهو يردد مع الهالكين حتى يأتي بالمخرج ولم يأت به.

ومن أقرض ملهوفاً فأحسن طلبته استأنف العمل وأعطاه الله بكل درهم ألف قنطار من الجنة.

ومن فرج عن أخيه كربة من كرب الدنيا نظر الله إليه برحمته فنال بها الجنة وفرج الله عنه كربه في الدنيا والآخرة.

ومن مشى في إصلاح بين امرأة وزوجها أعطاه الله تعالى أجر ألف شهيد قتلوا في سبيل الله حقاً وكان له بكل خطوة يخطوها وكلمة في ذلك عبادة سنة قيام ليلها وصيام نهارها.

و کسی که کار نابینایی را انجام دهد و در راه انجام شدن آن گام بردارد، خدای متعال او را از دو چیز رهایی می‌دهد: جهنم و نفاق و نیز هفتاد هزار حاجت او را در همین دنیا برآورده نموده و تا زمانی که باز گردد، پیوسته غرق در رحمت خدای متعال است.

و کسی که یک شبانه روز از مریضی پرستاری کند، خدای متعال او را با حضرت ابراهیم خلیل علیه السلام برمی‌انگیزد و چون باد از پل صراط عبور می‌کند.

و کسی که برای انجام کار مریضی سعی کند و آن را انجام دهد، همانند روزی که از مادر متولد گردیده است، از گناهانش خارج می‌شود.

در اینجا مردی از انصار عرض کرد: ای رسول خدا! اگر این مریض از خانواده‌اش بود، چطور؟ رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: کسی که کاری برای خانواده‌اش انجام دهد، از کسانی است که بیشترین پاداش را دارند و کسی که خانواده‌اش را ضایع کرده و رحم خود را قطع نماید ^(۱۷۴)، خدای متعال در روزی که پاداش نیکوکاران را عطا می‌فرماید، او را از پاداش نیکوکاران محروم نموده و ضایع می‌نماید.

و کسی که خداوند متعال در آخرت او را ضایع نماید، همراه با هلاک شدگان سرگردان است و بدنبال راهی می‌گردد که از این وضع بیرون بیاید، ولی پیدا نمی‌کند.

و کسی که به «مال از دست داده‌ای» قرض دهد و به هنگام پس گرفتن آن به او خوبی کند، خداوند در مقابل هر درهم هزار پوست گاو که پراز طلا و نقره بوده و از بهشت باشد، به او عطا می‌فرماید.

و کسی که یک گرفتاری دنیوی برادرش را رفع کند، خداوند با رحمت خود به او می‌نگرد به همین جهت به بهشت می‌رود و خداوند گرفتاریهای او را در دنیا و آخرت رفع می‌نماید.

و کسی که برای اصلاح میان زن و شوهری گام بردارد، خدای متعال پاداش هزار شهید را که حقیقتاً در راه خدای متعال کشته شده‌اند، به او عطا فرموده و در برابر هر گامی که در این راه برمی‌دارد یا کلمه‌ای که می‌گوید، عبادت یک سال که شبهایش را عبادت کرده و روزهایش را روزه گرفته است، خواهد داشت.

و کسی که به برادر مسلمانش قرض دهد، در مقابل هر درهمی که به او قرض داده هموزن کوه احد، سینا و کوههای رضوی حسنه خواهد داشت. و اگر پس از سر آمدن مهلت آن، در مطالبه‌اش با او مدارا نماید، مانند تندبادی بدون حساب و عذاب از پل صراط عبور

ومن أقرض أخاه المسلم كان له بكل درهم أقرضه وزن جبل أحد وجبال رضوى وطور سيناء حسنات فإن رفق به في طلبه بعد أجله جاز على الصراط كالبرق الخاطف اللامع بغير حساب ولا عذاب.

ومن شكأ إليه أخوه المسلم فلم يقرضه حرم الله عليه الجنة يوم يجزى المحسنين.

ومن منع طالبا حاجته وهو قادر على قضائها فعليه مثل خطيئة عشار فقام إليه عوف بن مالك فقال ما يبلغ خطيئة عشار يا رسول الله فقال على العشار كل يوم وليلة لعنة الله والملائكة والناس أجمعين ومن يلعنه الله فلن تجد له نصيرا.

ومن اصطنع إلى أخيه معروفا فمن به عليه حبط عمله وخاب سعيه ثم قال ألا وإن الله عز وجل حرم على المنان والمختال والقتات ومدمن الخمر والجواظ والجمعظري والعتل الزنيم الجنة.

ومن تصدق بصدقة على رجل مسكين كان له مثل أجره ولو تداولها أربعون ألف إنسان ثم وصلت إلى مسكين فإن لهم أجرا كاملا وما عند الله خير وأبقى للذين اتقوا وأحسنوا لو كنتم تعلمون.

ومن بنى مسجدا في الدنيا بنى الله له بكل شبر منه - أو قال بكل ذراع منه - مسيرة أربعين ألف عام مدينة من ذهب وفضة ودر وياقوت وزمرد وزبرجد ولؤلؤ وفي كل مدينة أربعون ألف ألف قصر وفي كل قصر أربعون ألف ألف دار وفي كل دار أربعون ألف ألف بيت وفي كل بيت أربعون ألف ألف سرير على كل سرير زوجة من الحور العين وفي كل بيت أربعون ألف ألف وصيف

خواهد نمود.

وکسی که برادر مسلمانش پیش او از نداری شکایت کند، ولی او قرضی به وی ندهد، خداوند در روزی که به نیکوکاران پاداش می‌دهد، بهشت را بر او حرام می‌نماید.
وکسی که حاجت خواهش کننده‌ای را در حالی که می‌تواند، برنیآورد، گناهی مانند گناه عشار^(۱۷۵) خواهد داشت.

در اینجا «عوف بن مالک» برخواست و عرض کرد: ای رسول‌خدا! گناه عشار چقدر است؟ آن حضرت ﷺ فرمودند: گناه او باندازه‌ای است که در هر روز و شبی خدا، همه فرشتگانش و همه مردم او را لعنت می‌نمایند. و کسی که خدا او را لعنت کند، یاوری نخواهد داشت.

وکسی که به برادرش خوبی کند، و آنگاه بر او منت گذارد، عملش از بین رفته و سعی‌اش به نتیجه نمی‌رسد. و بدانید که خداوند عز و جل بهشت را بر منت‌گذار، متکبر، سخن‌چین، شرابخوار، پرگو، پرخور، بداخلاق و سرکش بداخلاق بسیار ناکس، حرام نموده است.

وکسی که صدقه‌ای را به مرد مسکینی برساند، ثوابی مانند ثواب صدقه‌دهنده خواهد داشت و اگر چهل هزار نفر صدقه‌ای را دست به دست کنند تا به دست فقیری برسد، هر کدام از آنان اجر کاملی دارند و اگر بدانید، پاداشهای خداوند برای تقوای پیشگان و نیکوکاران بهتر و ماندگارتر است.

وکسی که مسجدی در دنیا بسازد، خداوند در برابر هر وجب - و شاید هم فرمودند: در برابر هر ذراع - از آن، شهری از طلا، نقره، در، یاقوت، زمرد، زبرجد و مروارید برای او می‌سازد که وسعت آن باندازه‌ای است که برای پیمودن آن چهل هزار سال وقت لازم است؛ در هر شهری چهل میلیون قصر؛ در هر قصری چهل هزار خانه؛ در هر خانه‌ای چهل میلیون اتاق؛ در هر اتاقی چهل میلیون تخت؛ بر هر تختی چهل میلیون همسر از حورالعین وجود دارد. و نیز در هر اتاقی چهل میلیون پسر نابالغ خدمتگزار، چهل میلیون دختر نابالغ خدمتگزار و چهل میلیون سفره غذا وجود دارد؛ بر هر سفره‌ای چهل میلیون سینی بزرگ و در هر سینی چهل میلیون نوع غذا هست و خداوند چنان قدرتی به او عطا می‌فرماید که بتواند در یک روز از همه این همسران و غذاها استفاده کند^(۱۷۶).

وکسی که مؤذن مسجدی شود و بخاطر رضای خدای متعال در آن اذان بگوید، خداوند

وأربعون ألف ألف وصيفة وفي كل بيت أربعون ألف ألف مائة على كل مائة أربعون ألف ألف قصعة وفي كل قصعة أربعون ألف ألف لون من الطعام ويعطى الله وليه من القوة ما يأتي به على تلك الأزواج وعلى ذلك العظام وذلك الشراب في يوم واحد.

ومن تولى أذان مسجد من مساجد الله فأذن فيه وهو يريد وجهه الله تعالى أعطاه الله ثواب أربعين ألف ألف نبي وأربعين ألف ألف صديق وأربعين ألف ألف شهيد وأدخل في شفاعته أربعين ألف ألف أمة كل أمة أربعون ألف ألف رجل وكان له في كل جنة من الجنان أربعون ألف ألف مدينة وفي كل مدينة أربعون ألف ألف قصر في كل قصر أربعون ألف ألف دار وفي كل دار أربعون ألف ألف بيت وفي كل بيت أربعون ألف ألف سرير على كل سرير زوجة من الحور العين كل بيت منها مثل الدنيا أربعون ألف ألف مرة بين يدي كل زوجة أربعون ألف ألف وصيف وأربعون ألف ألف وصيفة وفي كل بيت أربعون ألف ألف مائة على كل مائة أربعون ألف ألف قصعة وفي كل قصعة أربعون ألف ألف لون من الطعام لونزل به الثقلان لأدخلهم في أدنى بيت من بيوتها ما شاءوا من الطعام والشراب والطيب واللباس والثمار وألوان التحف والطرائف من الحلى والحلل كل بيت منها يكفي بما فيه من هذه الأشياء عما في البيت الآخر فإذا أذن المؤذن فقال أشهد أن لا إله إلا الله اكتنفه أربعون ألف ألف ملك كلهم يصلون عليه ويستغفرون له وكان في ظل الله حتى يفرغ وكتب ثوابه أربعون ألف ألف ملك ثم صعدوا به إلى الله عز وجل.

ومن مشى إلى مسجد من مساجد الله فله بكل خطوة خطاها حتى

توابع چهار میلیون پیامبر، چهار میلیون صدیق و چهار میلیون شهید را به او عطا نموده و شفاعت او را در مورد چهار میلیون امت که هر امتی چهار میلیون مرد دارد، قبول می نماید؛ و در هر بهشتی از بهشت ها چهار میلیون شهر که در هر شهری چهار میلیون قصر؛ در هر قصری چهار هزار خانه؛ در هر خانه ای چهار میلیون اتاق؛ در هر اتاقی چهار میلیون تخت؛ بر هر تختی همسری از حورالعین می باشد، به او عطا می نماید. هر اتاقی که چهار میلیون برابر این دنیا است. در برابر هر کدام از آن همسران، چهار میلیون خدمتگذار بسر نابالغ و چهار میلیون خدمتگذار دختر نابالغ وجود دارد. نیز در هر اتاقی چهار میلیون سفره است و بر هر سفره ای چهار میلیون سینی بزرگ و در هر سینی چهار میلیون نوع غذا که اگر حسن و انس مهمان او شوند، بدون تردید می توانند آنها را در کوچکترین اتاقهای آن جا بدهد و هر نوع غذا، نوشیدنی، عطر، لباس، میوه و انواع تحفه ها و اشیاء کمیاب را که بخواهند، در آن وجود دارد. و در هر کدام از اتاقهای آن، بندری از چیزهایی که گفتم وجود دارد که از اتاق دیگر بی نیاز است. و هنگامی که مؤذن در اذان بگوید: «أشهد أن لا إله إلا الله»، چهار میلیون مرتبه گرداگرد او را گرفته، بر او درود فرستاده و برایش استغفار می کند و تا زمانی که اذان را تمام کند، زیر سایه خداوند خواهد بود. توابع او را چهار میلیون فرشته می نویسند؛ آنگاه بسوی خداوند عز و جل بالا می روند.

و کسی که بطرف مسجدی از مساجد خداوند گام بردارد، در برابر هر گامی که برمی دارد تا زمانی که به منزلت بازگردد، ده کار نیک به دست می آید، ده گناه از او پاک می شود و ده درجه بالا می رود.

و کسی که مواظب باشد هر جایی که هست خود را به نماز جماعت برساند، در حالی که سیمایش نورانی تر از ماه شب چهارده است، مانند تند بادی همراه با اولین گروه و پیشی گیرندگان از بل صراط عبور می کند. و در برابر هر روز و شبی که این چنین در نماز جماعت شرکت کرده است، توابع یک شهید خواهد داشت.

و کسی که مواظب باشد همیشه در صف اول جماعت حاضر شود و به اولین تکبیر ائمه جماعت برسد و مؤمنی را در نماز اذیت نکند، خداوند پاداشی همچون پاداش مؤذن به او عطا فرموده و در بهشت نیز توابعی مانند توابع مؤذن به او عطا می فرماید.

و کسی که در کنار راه بناگاهی برای رهگذران بسازد، خداوند در روز قیامت او را سوار بر شتری برگزیده از در و در حالی که صورتش برای اهل بهشت می درخشد.

يرجع إلى منزله عشر حسنات ويمحى عنه عشر سيئات ورفع له عشر درجات.

ومن حافظ على الجماعة حيث ما كان مر على الصراط كالبرق الخاطف اللامع في أول زمرة مع السابقين ووجهه أضوء من القمر ليلة البدر وكان له بكل يوم وليلة يحافظ عليها ثواب الشهيد.

ومن حافظ على الصف المقدم فيدرك التكبيرة الأولى ولا يؤذى فيه مؤمناً أعطاه الله من الأجر مثل ما للمؤذن وأعطاه الله عز وجل في الجنة مثل ثواب المؤذن.

ومن بنى على ظهر الطريق ما يأوى عابر سبيل بعثه الله يوم القيامة على نجيب من در ووجهه يضيء لأهل الجنة نورا حتى يزاحم إبراهيم خليل الرحمن عليه السلام في قبته فيقول أهل الجمع هذا ملك من الملائكة لم ير مثله قط ودخل في شفاعته الجنة أربعون ألف ألف رجل.

ومن شفع لأخيه شفاعته طلبها إليه نظر الله عز وجل إليه وكان حقا على الله أن لا يعذبه أبداً فإن هو شفع لأخيه من غير أن يطلبها كان له أجر سبعين شهيداً.

ومن صام شهر رمضان في انصات وسكوت وكف سمعه وبصره وفرجه وجوارحه من الكذب والحرام والغيبة تقرباً إلى الله تعالى قربه الله تعالى حتى يمس ركبتى إبراهيم الخليل عليه السلام.

ومن احتفر بئراً للماء حتى استنبط ماءها فبذلها للمسلمين كان له كأجر من توضأ منها وصلى وكان له بعدد كل شعرة من شعر إنسان أو بهيمة أو سبع أو طائر عتق ألف رقبة وورد يوم القيامة بشفاعته

برمی‌انگیزاند و در گنبد ابراهیم خلیل علیه السلام همدم او خواهد بود. اهل محشر می‌گویند: این فرشته‌ای از فرشتگان خداست که تاکنون کسی مانندش را ندیده است؛ و با شفاعت او چهل میلیون مرد به بهشت می‌روند.

و کسی که به خواهش برادرش برای او وساطت و میانجیگری کند، خداوند عز و حل به او (با نظر رحمت) می‌نگرد و به عهده خداوند است که هیچ‌گاه او را عذاب نکند. و اگر بدون خواهش برادرش برای او وساطت کند، پاداش هفتاد شهید خواهد داشت.

و کسی که برای نزدیک شدن به خدای متعال ماه رمضان را در خاموشی و سکوت روزه بگیرد و گوش، چشم، فرج و سایر اعضای بدنش را از دروغ، حرام و غیبت باز دارد، خدای متعال آن قدر او را به خود نزدیک می‌نماید که می‌تواند زانوهای ابراهیم خلیل علیه السلام را لمس کند (تقریباً به اندازه ابراهیم خلیل علیه السلام به خداوند نزدیک می‌شود).

و کسی که چاه آبی بکند و هنگامی که به آب رسید، آن را به مسلمانان ببخشد، پاداشی خواهد داشت همانند پاداش کسانی که از آب آن وضو می‌گیرند و نیز در مقابل هر مویی از موهای انسان، حیوان، درنده یا پرنده‌ای ثواب آزاد کردن هزار بنده را خواهد داشت. و در روز قیامت با شفاعت او به تعداد ستارگان، مردم به حوض قدس وارد می‌شوند. عرض کردیم: ای رسول خدا! حوض قدس چه حوضی است؟ سه بار فرمودند: حوض من.

و کسی که برای رسیدن به پاداش خداوند قبری برای مسلمانانی بکند، خدای متعال جهنم را بر او حرام نموده و خانه‌ای در بهشت به او می‌بخشد و او را وارد حوضی می‌نماید که به تعداد ستارگان کوزه در آن هست. و عرض آن مابین «ایله» و «صنعاء» است ^(۱۷۷).

و کسی که میت مؤمنی را غسل دهد و در مورد او امانت‌دار باشد، در برابر هر مویی ثواب آزاد کردن برده‌ای داشته و صد درجه بالا می‌رود. در این جا عمر بن خطاب برخاست و عرض کرد: ای رسول خدا! چگونه می‌تواند نسبت به او امانت‌دار باشد؟ فرمودند: با پوشانیدن عورت و زشتیهای بدنش. و اگر عورت و زشتیهای او را نبوشاند، پاداشش از بین می‌رود و عیش در دنیا و آخرت آشکار می‌گردد.

و کسی که بر میتی نماز بخواند، جبرئیل و هفتاد میلیون فرشته بر او درود فرستاده و همه گناهان او، از اول تا آخر، آمرزیده می‌شوند.

و اگر هنگامی که او را دفن کرده و رویش خاک می‌ریزند نیز در آن جا حاضر باشد، به هنگام بازگشت در برابر هر قدمی که از زمان تشییع جنازه تا منزل برمی‌دارد، قیراطی از

عدد النجوم حوض القدس قلنا يا رسول الله ما حوض القدس قال حوضى حوضى حوضى - ثلاث مرات.

ومن احتفر لمسلم قبرا محتسبا حرمه الله تعالى على النار ووهبه بيتا فى الجنة وأورده حوضا فيه من الأباريق عدد النجوم عرضه ما بين أيلة وصنعاء.

ومن غسل ميتا فأدى فيه الأمانة كان له بكل شعرة عتق رقبة ورفع له به مائة درجة فقال عمر بن الخطاب يا رسول الله كيف يؤدى فيه الأمانة قال يستر عورته ويستر شينته وإن لم يستر عورته ولا يستر شينته حبط أجره وكشف عورته فى الدنيا والآخرة.

ومن صلى على ميت صلى عليه جبرئيل وسبعون ألف ملك وغفر له ما تقدم من ذنبه وما تأخر وإن أقام عليه حتى يدفن وحثا عليه من التراب انقلب من الجنائزة وله بكل قدم من حيث شيعها حتى يرجع إلى منزله قيراط من الأجر والقيراط مثل جبل أحد يكون فى ميزانه من الأجر.

ومن ذرفت عيناه من خشية الله كان له بكل قطرة من دموعه مثل جبل أحد يكون فى ميزانه وكان له من الأجر بكل قطرة عين من الجنة على حافتيها من المدائن والقصور مالا عين رأت ولا اذن سمعت ولا خطر على قلب بشر.

ومن عاد مريضا فله بكل خطوة خطاها حتى يرجع إلى منزله سبعون ألف ألف حسنة ومحى عنه سبعون ألف ألف سيئة ويرفع له سبعون ألف ألف درجة ووكل به سبعون ألف ألف ملك يعودونه فى قبره ويستغفرون له إلى يوم القيامة.

ومن شيع جنازة فله بكل خطوة حتى يرجع إلى منزله مائة ألف

یاداش خواهد داشت که هر قیراط آن در ترازوی اعمال هموزن کوه احد است. و کسی که از خشیت خداوند (از ترسی که ناشی از عظمت و بزرگی اوست، نه ترسی که به خاطر گناهان پیدا می شود) بگریزد، هر قطره اشکی که می ریزد همانند کوه احد در ترازوی اعمال او خواهد بود (یعنی هر قطره اشک برابر با حسنه‌ای هموزن کوه احد است) و پاداش هر قطره از اشکهایش چشمه‌ای در بهشت است که هر دو طرف آن شهرها و قصرهایی هست که نه چشمی دیده، نه گوشی شنیده و نه به دل هیچ بشری آمده است. و کسی که از مریضی عیادت کند، تا زمانی که به منزلش باز گردد، در برابر هر گامی که برمی دارد، هفتاد میلیون حسنه خواهد داشت، هفتاد میلیون گناه او پاک شده، هفتاد میلیون درجه بالا می رود و هفتاد میلیون فرشته را می گمارند که تا روز قیامت در قبرش از او دیدن کرده و برای او استغفار نمایند.

و کسی که جنازه‌ای را تشییع کند، تا زمانی که به منزلش باز گردد، در برابر هر قدمی که برمی دارد، صد میلیون کار نیک خواهد داشت؛ صد میلیون گناه او پاک شده و صد میلیون درجه بالا می رود. و اگر بر او نماز بخواند، تا زمانی که باز گردد، صد هزار فرشته به هنگام تشییع جنازه پشت سر او حرکت کرده و برایش استغفار می کنند و اگر هنگام دفن او حاضر باشد، خداوند هزار فرشته را می گمارد که تا زمانی که از قبرش برانگیخته می شود، همگی برایش استغفار کنند.

و کسی که به فصد حج یا عمره از منزل خارج شود، تا زمانی که باز گردد، در مقابل هر گامی که برمی دارد، یک میلیون حسنه خواهد داشت، هزار گناه او پاک شده و یک میلیون درجه بالا می رود. و تا زمانی که باز گردد، در مقابل هر درهمی که در این راه با خود بردارد، یک میلیون درهم، در برابر هر دینار یک میلیون دینار و در برابر هر حسنه‌ای که در این راه انجام دهد، یک میلیون حسنه نزد خداوند خواهد داشت. و نیز در ضمانت خدای متعال خواهد بود. اگر بمیرد وارد بهشت می شود و اگر باز گردد، یاری شده، آمرزیده، و با دعای مستجاب باز می گردد. پس دعای او را غنیمت شمارید (و از او بخواهید برای شما دعا کند). زیرا همانا خداوند دعای او را رد نمی نماید. و بدون تردید در روز قیامت صد هزار مرد را شفاعت می کند.

و کسی که در نبودن زائر خانه خدا که برای حج یا عمره رفته است، به خانواده‌اش نیکی کند، او نیز اجر کاملی همچون اجر زائر خانه خدا خواهد داشت، بدون این که چیزی از اجر

ألف حسنة ويمحى عنه مائة ألف ألف سيئة ويرفع له مائة ألف ألف درجة فإن صلى عليها شيعة في جنازته مائة ألف كلهم يستغفرون له حتى يرجع فإن شهد دفنها وكل الله به ألف ملك كلهم يستغفرون له حتى يبعث من قبره.

ومن خرج حاجا أو معتمرا فله بكل خطوة حتى يرجع ألف ألف حسنة ويمحى عنه ألف ألف سيئة ويرفع له ألف ألف درجة وكان له عند ربه بكل درهم يحملها في وجهه ذلك ألف ألف درهم وبكل دينار ألف ألف دينار وبكل حسنة عملها في وجهه ذلك ألف ألف حسنة حتى يرجع وكان في ضمان الله تعالى فإن توفاه أدخله الجنة وإن رجع رجوع منصورا مغفورا له مستجابا له فاغتنموا دعوته فإن الله لا يرد دعائه فإنه يشفع في مائة ألف رجل يوم القيامة.

ومن خلف حاجا أو معتمرا في أهله بخير بعده كان له أجر كامل مثل أجره من غير أن ينقص من أجره شيء.

ومن خرج مرابطا في سبيل الله تعالى أو مجاهدا فله بكل خطوة سبعمائة ألف حسنة ويمحى عنه سبعمائة ألف سيئة ويرفع له سبعمائة ألف درجة وكان في ضمان الله تعالى حتى يتوفاه بأي حتف كان شهيدا فإن رجع رجوع مغفورا له مستجابا له دعاه.

ومن مشى زائرا لأخيه فله بكل خطوة حتى يرجع إلى مسنزه عتق مائة ألف رقبة ويرفع له مائة ألف درجة ويمحى عنه مائة ألف سيئة ويكتب له مائة ألف حسنة فقل لأبى هريرة أليس قال رسول الله ﷺ من أعتق رقبة فهو فداؤه من النار قال كذلك قلنا لرسول الله ﷺ فقال نعم ولكن يرفع له درجات عند الله

او کم شود.

کسی که برای جهاد یا مرزرداری در راه خدای متعال از منزل خارج شود، در برابر هر گامی که برمی دارد، هفتصد میلیون حسنه برای او خواهد بود؛ هفتصد میلیون گناه او پاک می شود و هفتصد میلیون درجه بالا می رود و در ضمانت خدای متعال خواهد بود، به گونه ای که اگر با هر مرگی بمیرد، شهید است. و اگر باز گردد، آمرزیده و مستجاب الدعوه باز می گردد.

و کسی که برای دیدار برادرش گام بردارد، تا وقتی که به منزلش باز گردد در برابر هر گامی که برمی دارد، پاداش آزاد کردن صد هزار بنده برایش خواهد بود، صد هزار درجه بالا می رود، صد هزار گناهش پاک می شود و صد هزار کار نیک برایش نوشته می شود. از «ابی هریره» پرسیدند آیا رسول خدا ﷺ فرمودند: کسی که بنده ای را آزاد کند، همین بهای آزادی او از جهنم است؟ «ابی هریره» پاسخ داد: ما نیز همین مطلب را از رسول خدا ﷺ پرسیدیم. آن حضرت ﷺ فرمودند: بله (این سخن از من است) و علاوه بر این، درجات او نزد خداوند در گنجهای عرشش بالا می رود.

و کسی که به خاطر رضایت خدا و فهم دین، قرآن بیاموزد، توایی به اندازه تمام آنچه به فرشتگان، پیامبران و رسولان می دهند، خواهد داشت.

و کسی که به خاطر ریا و خودنمایی و به جهت این که با کم خردان مجادله نموده، به علماء فخر فروشی کند و به دنیا برسد، قرآن را بیاموزد، خداوند عز و جل در روز قیامت استخوانهایش را پراکنده می نماید و عذاب کسی در جهنم سخت تر از او نیست و خداوند آن قدر از او خشمگین و بر او غضبناک است که با همه انواع عذابهای جهنم عذاب خواهد شد.

و کسی که برای رسیدن به پاداش خداوند قرآن بیاموزد، در علم تواضع نماید و به بندگان خدا بیاموزد، کسی در بهشت نخواهد بود که توایش بیش از او بوده و موقعیتی بهتر از او داشته باشد؛ و در بهشت درجه بالا و موقعیت باارزشی نخواهد بود، مگر این که کاملترین، تمامترین و بی نقص ترین نصیبها و بهترین موقعیتها از آن او خواهد بود.

و بدانید که علم بهتر از عمل است و ملاک دین، ورع (پرهیز از محرّمات و شبهات) می باشد. و بدانید که بدون شک عالم کسی است که به علم خود عمل کند، گرچه عملش کم باشد. و مبادا گناهی را کوچک شمارید، گرچه بنظر شما کوچک باشد. زیرا بدون تردید هیچ

فى كنوز عرشه.

و من تعلم القرآن ابتغاء وجه الله و تفقها فى الدين كان له من الثواب مثل جميع ما يعطى الملائكة و الأنبياء و المرسلون.

و من تعلم القرآن يريد به رياء و سمعة ليمارى به السفهاء و يباهى به العلماء و يلطب به الدنيا بدد الله عز و جل عظامه يوم القيامة و لم يكن فى النار أشد عذابا منه و ليس نوع من أنواع العذاب إلا و يعذب به من شدة غضب الله عليه و سخطه.

و من تعلم القرآن و تواضع فى العلم و علم عباد الله و هو يريد ما عند الله لم يكن فى الجنة أحد أعظم ثوابا منه و لا أعظم منزلة منه و لم يكن فى الجنة منزل و لا درجة رفيعة و لا نفيسة إلا كان له فيها أوفر النصيب و أشرف المنازل.

ألا وإن العلم خير من العمل و ملاك الدين الورع ألا وإن العالم من يعمل بالعلم و إن كان قليل العمل ألا و لا تحقرن شيئا و إن صغر فى أعينكم فإنه لا صغيرة بصغيرة مع الإصرار و لا كبيرة بكبيرة مع الاستغفار ألا و إن الله عز و جل سائلكم عن أعمالكم حتى من أحدكم ثوب أخيه بأصبعه فاعلموا عباد الله إن العبد يبعث يوم القيامة على ما مات.

وقد خلق الله عز و جل الجنة و النار فمن اختار النار على الجنة انقلب بالخيبة و من اختار الجنة فقد فاز و انقلب بالفوز لقول الله عز و جل «فَمَنْ زُحِرَ غِنَى النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ» ألا و إن ربي أمرنى أن أقاتل الناس حتى يقولوا لا إله إلا الله فإذا قالوها اعتصموا منى دماءهم و أموالهم إلا بحقها و حسابهم على الله عز و جل.

ألا و إن الله جل اسمه لم يدع شيئا مما يحبه إلا و قد بينه لعباده و لم يدع شيئا مما يكرهه إلا و قد بينه لعباده و نهاهم عنه ليهلك من هلك عن بينة و يحيى من حى

گناه کوچکی با تکرار آن کوچک نبوده و هیچ گناه بزرگی با استغفار بزرگ نمی باشد. بدانید که بدون تنگ خداوند از همه اعمال شما می پرسد؛ حتی این که اگر شما با انگشت به لباس برادر خود دست زده باشید. و بدانید خداوند شما را با همان عقایدی که با آن از این دنیا رفته اید، از قبر برمی انگیزاند.

خداوند عز و جل بهشت و جهنم را آفریده است. کسی که بهشت را ترک و جهنم را برگزیند، به آرزویش نمی رسد و کسی که بهشت را انتخاب کند، رستگار می شود. زیرا خداوند عز و جل می فرماید: «کسی که از جهنم دور شده و به بهشت برود، قطعاً رستگار شده است»^{۱۱۶۸}. و بدانید خداوند به من دستور داده است که با مردم نبرد نمایم تا بگویند «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ». و هنگامی که این سخن را گفتند، جان و مالشان از جانب من حفظ می شود، مگر بحق؛ و حساب آنها با خداوند عز و جل است.

و بدانید خدایی که نامش بزرگ باد، تمام چیزهایی را که دوست داشته است، برای بندگانش بیان نموده و تمام چیزهایی را که از آنها متنفر بوده است، برای مردم اعلام نموده و مردم را از آنها نهی نموده است؛ تا کسانی که هلاک می شوند، با شناخت هلاک شوند و کسانی که زنده می شوند، نیز از روی شناخت باشد.

و بدانید که خداوند ظلم ننموده و از هیچ ظلمی هم نمی گذرد. و در کمینگاه است تا کسانی را که بدی می کنند، بخاطر اعمالشان مجازات نموده و نیکوکاران را با نیکی پاداش دهد. کسی که خوبی کند، بنفع خودش است و کسی که بدی کند به زیان خود اوست و خداوند هیچ ظلمی نسبت به بندگانش روا نمی دارد.

ای مردم! سنّ من بالا رفته، استخوانم نازک شده، بدنم از بین رفته و خیر وفاتم را شنیده ام. آنچه نزدیک شده و شوق من به ملاقات پروردگارم افزون شده است. گمان می کنم این آخرین دیدار عمومی من و شما باشد. تا زنده ام مرا می بینید و هنگامی که از این دنیا رفتم، خداوند باور هر مرد و زن مؤمنی است. والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

در این هنگام عده ای از انصار پیشدستی کرده و قبل از این که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله (از منبر) پایین بیاید، همگی عرضه داشتند: ای رسول خدا! خداوند ما را فدای تو گرداند. پدر و مادرمان فدای تو باد ای رسول خدا! چه کسی این مصیبتها را می تواند تحمل کند؟ زندگی ما پس از این چگونه خواهد بود؟ رسول خدا! صلی الله علیه و آله فرمودند: پدر و مادرم فدای شما. از خداوند عز و جل برای امّت تخفیف خواستم خدای متعال به من فرمودند: در توبه تا زمانی

عن بيته.

ألا وإن الله عز وجل لا يظلم ولا يجاوزه ظلم وهو بالمرصاد ليجزى الذين أساؤا بما عملوا ويجزى الذين أحسنوا بالحسنى من أحسن فلنفسه ومن أساء فعليها وما ربك بظلام للعبيد.

يا أيها الناس إنه قد كبر سنى ودق عظمى وانهدم جسمى ونعيت إلى نفسى واقترب أجلى واشتد منى الشوق إلى لقاء ربى ولا أظن إلا وأن هذا آخر العهد منى ومنكم فما دمت حيا فقد ترونى فإذا مت فالله خليفتى على كل مؤمن ومؤمنة والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

فابتدر إليه رهط من الانصار قبل أن ينزل وكلهم قالوا يا رسول الله ونحن جعلنا الله فداك بأبى وامى ونفسى لك الفداء يا رسول الله من يقوم لهذه الشدائد وكيف العيش بعد هذا اليوم قال رسول الله ﷺ وأنتم فداكم أبى وامى إنى قد نازلت ربى عز وجل فى امتى فقال لى باب التوبة متفوح حتى ينفخ فى الصور.

ثم أقبل علينا رسول الله ﷺ فقال إنه من تاب قبل موته بسنة تاب الله عليه ثم قال وإن السنة لكثيرة من تاب قبل أن يموت بشهر تاب الله عليه ثم قال وإن الشهر لكثير من تاب قبل موته بجمعة تاب الله عليه ثم قال وجمعة كثيرة من تاب قبل أن يموت بساعة تاب الله عليه ثم قال وإن الساعة لكثيرة من تاب وقد بلغت نفسه هذه وأوماً بيده إلى حلقه تاب الله عز وجل عليه قال ثم نزل فكانت آخر خطبة خطبها رسول الله ﷺ حتى لحق بالله عز وجل.

تم كتاب عقاب الأعمال بعون الملك الوهاب وصلى الله على محمد وآله الطاهرين.

که در صور دمیده شود (روز قیامت) باز است.

آنگاه رسول خدا ﷺ به ما رو کرده و فرمودند: کسی که یکسال پیش از مرگش توبه کند، خداوند توبه او را می‌پذیرد.

سپس فرمودند: یک سال زیاد است. کسی که یک ماه پیش از مرگ توبه کند، خداوند توبه او را می‌پذیرد. آنگاه فرمودند: یک ماه زیاد است. کسی که یک جمعه پیش از مرگ توبه کند، خداوند توبه‌اش را می‌پذیرد. سپس فرمودند: یک جمعه بسیار است. کسی که یک ساعت پیش از مرگ توبه کند، خداوند توبه‌اش را می‌پذیرد. سپس فرمودند: یک ساعت زیاد است. کسی که نفسش به این جا - و به گلوی خود اشاره نمودند - برسد و توبه کند، خداوند توبه‌اش را می‌پذیرد.

راوی می‌گوید: در این جا رسول خدا ﷺ (از منبر) پایین آمدند. و این آخرین سخنرانی رسول خدا ﷺ قبل از پیوستن به خداوند عز و جل بود.

www.KetabFarsi.com

پی نوشت

- ۱ - همه پی نوشتها و آنچه که در میان دو هلال ( ) می باشد، از مترجم است. لازم به گفتن است که سه نقطه «...» پس از شماره هر حدیث، به جای سند حدیث است.
- معمولاً در کتابهای حدیث، سند آن ترجمه نمی شود و کسانی که توان تحقیق در مورد صحت یا عدم صحت روایت را دارند، معمولاً می توانند به اصل حدیث مراجعه نمایند و اصولاً در احادیثی که متضمن ثوابهایی برای اعمال مستحبی است، همین که ندانیم آن روایت ساختگی است می توانیم به امید رسیدن به آن ثواب به آن روایت عمل کنیم. البته جایی که در سند حدیث امام معصوم علیه السلام باشد به جهت تیمن و تبرک نام آن امام یا امامان علیهم السلام را آورده ایم.
- ۲ - ترجمه: هیچ خدایی جز خدای یگانه نیست.
- ۳ - ترجمه: خداوند بزرگتر از آن است که توصیف شود.
- ۴ - ترجمه: هیچ خدایی جز خدای یکتای یگانه یگانه نیست.
- ۵ - ترجمه: هیچ خدایی نیست، جز خدای یکتای فرمانروا که وجودش ثابت و روشن و آشکار است.
- ۶ - شهادت می دهیم که هیچ خدایی جز خدای یگانه یکتای بدون شریک نیست؛ خدای یگانه ای که بی نیاز بوده و همسر و فرزندی ندارد.
- ۷ - ترجمه: جز خدایی که وجودی ثابت دارد و آشکار است، خدای دیگری نیست.
- ۸ - ترجمه: خدای یکتا را منزّه می دانم. تمام ثناها مخصوص اوست. هیچ خدایی جز خدای یگانه نیست. و خداوند یکتا بالاتر از آن است که توصیف شود.
- ۹ - ترجمه: با جزم و حتم می گویم خدایی جز خدای یگانه نیست. با ایمان و تصدیق

پیامبر ﷺ می گویم خدایی جز خدای یگانه نیست. با بندگی و بردگی می گویم خدایی جز خدای یگانه نیست.

۱۰ - ترجمه: آنچه خداوند بخواهد، خواهد شد و هیچ نیرو و توانی جز با کمک او نخواهد بود.

۱۱ - ترجمه: تمامی ثناها مخصوص خداوند است؛ بخاطر همه نعمتهایی که بوده یا خواهد بود.

۱۲ - سورة قصص (۲۸): آیه ۴۶.

۱۳ - ترجمه: خدا را منزه می دانم. همه ثناها مخصوص خداست. هیچ خدایی جز خدای یگانه نیست. و خدا بزرگتر از آن است که توصیف شود.

۱۴ - سورة محمد ﷺ (۴۷): آیه ۳۳.

۱۵ - ترجمه سببجات قبلاً آمده است (شماره ۸).

۱۶ - ترجمه: خداوند را منزه می دانم و مشغول ثنای او هستم. خدای بزرگ را تنزیه نموده و مشغول ثنای او هستم.

۱۷ - ترجمه: همه ثناها مخصوص خداوند است. هیچ خدایی جز خدای یگانه نیست و خداوند برتر از آن است که توصیف شود.

۱۸ - ترجمه: همه ثناها مخصوص خداوند است؛ همانگونه که شایسته آن است.

۱۹ - ترجمه: همه ثناها مخصوص خداوند، پروردگار جهانیان است.

۲۰ - «خداوند تویی. هیچ خدایی جز تو که پروردگار جهانیان هستی، نیست. خداوند

تویی. هیچ خدایی جز تو که بخشنده دنیا و آخرت هستی، نیست. خداوند تویی. هیچ

خدایی جز تو که والا مقام و بزرگی، نیست. خداوند تویی. هیچ خدایی جز تو که مالک روز

جزا هستی، نیست. خداوند تویی. هیچ خدایی جز تو که بخشایشگر و بخشنده ای، نیست.

خداوند تویی. هیچ خدایی جز تو که عزیز و دانشمندی، نیست. خداوند تویی. هیچ خدایی

جز تو وجود ندارد. آغاز هر چیزی فقط از تو است و بازگشت همه چیز فقط بسوی تو

است. خداوند تویی. هیچ خدایی جز تو که همیشه بوده و خواهی بود، نیست. خداوند تویی.

هیچ خدایی جز تو که آفریننده خیر و شری، نیست. خداوند تویی. هیچ خدایی جز تو که

آفریننده بهشت و آتشی، نیست. خداوند تویی. هیچ خدایی جز تو که یگانه و بی نیازی،

نیست. نه زاده ای و نه زائیده شده ای و هیچ همتایی نداری. خداوند تویی. هیچ خدایی جز

تو؛ که فرمانروا، منزه از هر عیب و نقص، سالم، ایمنی دهنده، حافظ و روزی دهنده بندگان

خود، عزیز، غالب و بزرگ هستی، نیست. منزّه است خداوند از شریک‌هایی که برای او می‌دانند. تو خدای آفریننده پدید آورنده تصویرگر. نامهای نیکو از آن تو است. آنچه در آسمانها و زمین است، تو را تسبیح می‌گویند. و تو عزیز و دانشمندی. خداوند تویی. هیچ خدایی جز تو که بزرگی، نیست و بزرگی لباس تو است.

۲۱ - به نام خدا. همه ثناها مخصوص خدایی است که آب را پاک کننده آفرید نه نجس.

۲۲ - خداوند! دامنم را از آلودگیها نگهداشته و آن را عقیف نما و عورت‌م را بپوشان و مرا بر آتش حرام گردان.

۲۳ - خداوند! دلیلم را به من یاد بده در روزی که تو را ملاقات می‌کنم و زبانم را به ذکر خودت باز کن.

۲۴ - خداوند! بوی بهشت را بر من حرام نکن و مرا از کسانی قرار بده که بهشت، آسایش، گیاهان خوشبو و عطرهاى آن را می‌بویند.

۲۵ - خداوند! رویم را سفید گردان در روزی که رویها سیاه می‌گردند و رویم را سیاه نکن در روزی که رویها سفید می‌گردند.

۲۶ - خداوند! نامه عملم را به دست راستم و جاویدانی در بهشتها را به دست چپم بده. و در حساب بر من آسان گیر.

۲۷ - خداوند! نامه عملم را به دست چپم و از پشت سرم عطا نکن. دست چپم را به گردنم نبند. و پناه می‌برم به تو از لباسهای آتشین.

۲۸ - خداوند! مرا با رحمت، برکتها و عفوت بپوشان.

۲۹ - خدایا مرا بر صراط ثابت بدار روزی که پاها می‌لغزند و سعی مرا در چیزهایی که تو را از من راضی می‌کنند، قرار بده ای مهربانترین مهربانان.

۳۰ - خضاب: آنچه با آن موی سر و صورت یا پوست بدن را رنگ می‌کنند.

۳۱ - ترجمه: بنام خدا و با یاری او بر دین رسول خدا ﷺ.

۳۲ - همان.

۳۳ - ستایش فقط از آن خدایی است که لباسی به من داد تا در میان مردم مایه زیباییم باشد، عورت خود را با آن بپوشانم، در آن برای پروردگارم نماز بگذارم و خدا را ستایش کنم.

۳۴ - ترجمه: ستایش فقط خداوندی را سزااست که از نظر دین با اسلام و از نظر کتاب

با قرآن و از نظر پیامبر با حضرت محمد ﷺ و از نظر امام با حضرت علی ﷺ و از نظر برادران با مؤمنین و از نظر قبله با کعبه مرا بر تو برتری داد.

۳۵ - از نظر پروردگاری به خدا و از نظر دین به اسلام و از نظر فرستاده شدگان به حضرت محمد ﷺ و از نظر سرپرستی به اهل بیت او ﷺ راضی شدم.

۳۶ - گواهی می‌دهم که هیچ خدایی، جز خدای یگانه نیست و گواهی می‌دهم که بی‌شک محمد ﷺ رسول خداست.

۳۷ - و من گواهی می‌دهم که خدایی، جز خدای یگانه نیست و بی‌شک محمد ﷺ رسول خداست. با این دو گواهی بی‌نیازی می‌جویم از هرکسی که (از گفتن این شهادتها) امتناع کرد و (وجود خدا و رسالت پیامبر ﷺ را) انکار کرد و یاری می‌کنم با این دو گواهی کسانی را که اقرار کردند و گواهی دادند.

۳۸ - خداوندا بر محمد و آل او درود فرست.

۳۹ - سورة اسراء (۱۷): آیه ۷۸.

۴۰ - خداوندا! بر محمد و خاندان پاک او که از آنان راضی هستی با بهترین دروودهای خود درود فرستاده و با برترین برکتهای خود آنان را مبارک فرما. همه سلامها و رحمت و برکتهای خداوند بر آنان و ارواحشان و اجسادشان.

۴۱ - ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ...﴾ تا آخر آیه (مجمع البحرین). سورة اعراف (۷): آیه ۵۴.

۴۲ - خداوندا! مرا از بهشتیان قرار بده بهشت پربرکتی که ساکنان آن فرشتگانند؛ همراه با پیامبران محمد ﷺ و پدرمان ابراهیم ﷺ.

۴۳ - ﴿الْمَالِ وَ الْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾. سورة كهف (۱۸): آیه ۴۶.

۴۴ - ﴿إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُدْهَبْنَ السَّيِّئَاتِ﴾. سورة هود (۱۱): آیه ۱۱۴.

۴۵ - هر ذراع بین پنجاه تا هفتاد سانتیمتر است.

۴۶ - ترجمه: خدای بزرگ را منزه می‌دانم. کسی را که منزه می‌دانم. عزیزترین و گرامیترین را منزه می‌دانم. کسی را که لباس عزت پوشیده و تنها او شایسته این لباس است را منزه می‌دانم.

۴۷ - ترجمه: خداوندا! هلال این ماه را همراه با امنیت، ایمان، سلامتی، اسلام، تندرستی کامل، رزق گسترده، برطرف نمودن بیماریها، تلاوت قرآن و کمک برای نماز و روزه به ما بنمایان. خدایا! ما را برای ماه رمضان سالم نگهدار و این ماه را نیز برای ما

سالم بدار و آن را از جانب ما نیز سالم بدار تا این که ماه رمضان پایان پذیرد و تو حتماً و قطعاً ما را آمرزیده باشی.

۴۸ - ﴿ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾. سوره غافر (۴۰): آیه ۶۰.

۴۹ - ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ﴾. سوره دخان (۴۴): آیه ۳.

۵۰ - ﴿فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ﴾. سوره دخان (۴۴): آیه ۴.

۵۱ - ﴿لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ﴾. سوره قدر (۹۷): آیه ۳.

۵۲ - ترجمه: لا اله الا الله به تعداد شبها و روزگاران * لا اله الا الله به تعداد موجهای دریاها * لا اله الا الله و رحمت خداوند از آنچه (اموالی که مردم) جمع می کنند. بهتر می باشد * لا اله الا الله به تعداد خارهای گیاهان و به تعداد درختان * لا اله الا الله به تعداد موها و کرکهای حیوانات * لا اله الا الله به تعداد سنگها و گلهای * لا اله الا الله به تعداد نگاه چشمها * لا اله الا الله به هنگام تاریک شدن شب و به هنگام دمیدن صبح لا اله الا الله به تعداد بادها در بیابانها و صخره ها * لا اله الا الله از امروز تا روزی که در «صور» دمیده شود.

۵۳ - ترجمه: خدا را منزّه می دانم. همه ثناها مخصوص خداوند است. هیچ خدایی نیست، جز خدای یکتا. خداوند بزرگتر از آن است که توصیف شود.

۵۴ - ترجمه: از خداوند آمرزش خواسته و به سوی او باز می گردم.

۵۵ - ترجمه: ای زنده! ای قیوم (ازلی و قائم به ذات خویش)! ای صاحب جلال و اکرام! ای رحمن دنیا و آخرت و رحیم این دوا! ای گرامیترین گرامیتران! ای مهربانترین مهربانان! ای خدای اولین و آخرین! گناهانم را ببخش و روزه، نماز و عبادتم را قبول فرما.

۵۶ - ﴿وَ أَنْ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ﴾. سوره هود (۱۱): آیه ۳.

۵۷ - ﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفِرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَ مَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ﴾. سوره آل عمران (۳): آیه ۱۳۵.

۵۸ - ﴿وَ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾. سوره مزمل (۷۳): آیه ۲۰.

۵۹ - ﴿وَ اسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا﴾. سوره نصر (۱۱۰): آیه ۳.

۶۰ - سوره اعلی، سوره ۸۷ قرآن.

۶۱ - سوره شمس، سوره ۹۱ قرآن.

۶۲ - سوره ضحی، سوره ۹۳ قرآن.

۶۳ - ﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا﴾. سوره انعام (۶): آیه ۱۶۰. به موجب این

آیه سه روز روزه پاداش سی روز دارد: یعنی گویا سی روز روزه گرفته و همه ماه را روزه بوده است. و کسی که در هر ماه و همیشه این طور روزه بگیرد، گویا همیشه و در تمام عمر و روزگاری که زندگی می‌کرده، روزه بوده و به همین جهت چنین روزه‌ای روزه روزگار است.

۶۴ - ﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا﴾. سورة انعام (۶): آیه ۱۶۰.

۶۵ - ترجمه: بر قبر حسین علیه السلام گذر کن و به استخوانهای پاک او بگو.

۶۶ - مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفُهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً. سورة حدید (۵۷):

آیه ۱۱.

۶۷ - یعنی در یک نماز دو رکعتی در رکعت اول یکی از این دو سوره و در رکعت دوم

سوره دیگر را بخواند.

۶۸ - اخباری که مربوط به ثواب سوره‌های قرآن است بخاطر وجود اشخاصی که در

سند آنها وجود دارد و در روایات این افراد را ملعون و دروغگو دانسته‌اند، اطمینانی به

صدور این روایات از ائمه نیست.

۶۹ - سورة كهف (۱۸): آیه ۱۱۰.

۷۰ - اخباری که مربوط به ثواب سوره‌های قرآن است بخاطر وجود اشخاصی که در

سند آنها وجود دارد و در روایات این افراد را ملعون و دروغگو دانسته‌اند، اطمینانی به

صدور این روایات از ائمه نیست.

۷۱ - از روی تعجب سبحان الله می‌گویند.

۷۲ - این سوره‌ها عبارتند از: غافر، فصلت، شوری، زخرف، دخان، جاثیه و احقاف.

۷۳ - ترجمه: هیچ یک از نعمتهایت را انکار نمی‌کنم.

۷۴ - مراد از مسَبِّحات همه سوره‌هایی است که با تسبیح پروردگار آغاز می‌شوند،

مثلاً کلمه «يُسَبِّحُ» یا «سَبِّحُ» در اول آن آمده است.

۷۵ - إِنْ تَجْتَبُوا كِبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ. سورة نساء (۴): آیه ۳۱.

۷۶ - ﴿إِنْ تَجْتَبُوا كِبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ﴾. سورة نساء (۴): آیه ۳۱.

۷۷ - ﴿إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُدْهِنُ الشَّيْئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرِي لِلَّذِينَ كَرِهُوا﴾. سورة هود (۱۱): آیه

۱۱۴.

۷۸ - ﴿أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ﴾. سورة

بلد (۹۰): آیه ۱۴.

- ۷۹ - مرگ بد مثل زیر آوار ماندن، تصادف و... است.
- ۸۰ - ﴿أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ. وَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الثَّوَابُ الرَّحِيمُ﴾. سورة توبه (۹): آیه ۱۰۴.
- ۸۱ - ﴿وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ﴾. سورة حشر (۵۹): آیه ۹.
- ۸۲ - ﴿مَا يَلْفُظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ﴾. سورة ق (۵۰): آیه ۱۸.
- ۸۳ - ترجمه: همانا خداوند آسمانها و زمین را از نابودی حفظ می نماید. و اگر قرار باشد نابود شوند، هیچ کسی جز خدا نمی تواند آنها را از نابودی حفظ نماید. همانا که او بسیار بردبار و آمرزنده است. سورة فاطر (۳۵): آیه ۴۱.
- ۸۴ - ترجمه: خدایا! به روی آوردن روز و پشت کردن سبت، حضور نمازها و دعا کنندگانت، از تو می خواهم که مرا ببخشی. که همانا فقط تو بسیار بخشنده و مهربانی.
- ۸۵ - ترجمه: همه ثناها مخصوص خداوندی است که پیروز و غالب است. همه ثناها مخصوص خداوندی است که دانا به نهان و آشکار همه چیز است. همه ثناها مخصوص خداوندی است که مالک و تواناست. همه ثناها مخصوص خداوندی است که مردگان رازنده نموده و زندگان را می میراند. و او بر هر چیزی تواناست.
- ۸۶ - نه گناهایی که مربوط به حق الناس است و حق مردم در بین است.
- ۸۷ - ترجمه: همانا خداوند و فرشتگانش بر پیامبر صلوات می فرستند. پس ای کسانی که ایمان آورده اید بر او صلوات فرستاده و بر او زیاد سلام کنید: سلامی نیکو. خداوند! بر محمد پیامبر و دودمان او صلوات فرست.
- ۸۸ - ترجمه: خدایا بر محمد و آل محمد در «اولین» صلوات فرست. و بر محمد و آل محمد در آخرین صلوات فرست. و در میان فرشتگان بر محمد و آل محمد صلوات فرست. و در میان رسولان بر محمد و آل محمد صلوات فرست. خدایا به محمد، وسیله، شرف، برتری، و درجه بالا عطا بفرما. خدایا همانا بدون آن که محمد را ببینیم به او ایمان آوردم. پس در روز قیامت مرا از دیدن او محروم نگردان؛ همراهی با او را نصیبم گردان؛ مرا بر دین او بمیران و از حوض او شربتی گوارا و خوشمزه نصیبم ساز که سیراب شده و پس از آن هیچ گاه تشنه نشوم. همانا تو بر هر چیز توانایی. خدایا! بدون آن که محمد را ببینم به او ایمان آوردم. پس روی او را در بهشتها به من بنمایان. خدایا از جانب من به روح محمد درود و سلام فراوان برسان.
- ۸۹ - ترجمه: خدایا! بر محمد و آل محمد، که اوصیای (پیامبرت بوده و) مورد رضایت

تو هستند، بهترین رحمت‌های خود را فرو فرست و برترین برکتهای خود را بر آنان فرو ریز. سلام و رحمت خدا و برکات او بر پیامبر و آل او و بر روحها و بدنهایشان.

۹۰ - ترجمه: خدایا بر محمد و اهل بیت او درود فرست.

۹۱ - ترجمه: خدای بزرگ را منزله می‌دانم و به ثنای او مشغولم و هیچ توان و نیرویی جز با یاری خدای بلند مرتبه بزرگ، نیست.

۹۲ - ترجمه: خدایا! مرا از جانب خود راهنمایی نما و از فضیلت بهره‌مند ساز. از رحمت خود بر من فرو ریز و از برکات خود بر من نازل فرما.

۹۳ - ترجمه: خدایا مردان و زنان مؤمن و مسلمان را پیامرز.

۹۴ - هیچ توان و نیرویی جز با یاری خداوند بلند مرتبه بزرگ نیست.

۹۵ - هیچ توان و نیرویی جز با یاری خداوند نیست.

۹۶ - ترجمه: به نام خدا.

۹۷ - ترجمه: هیچ توان و نیرویی جز با یاری خداوند نیست.

۹۸ - ترجمه: بر خداوند توکل کردم.

۹۹ - ترجمه: خداوند بزرگتر از آن است که توصیف شود.

۱۰۰ - ﴿وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ﴾. سوره

انفال (۸): آیه ۳۳.

۱۰۱ - ترجمه: از خداوند آمرزش می‌خواهم.

۱۰۲ - ترجمه: از خداوندی که هیچ خدایی جز او نیست، بخشنده و مهربان است، زنده و قیوم (ازلی و قائم به ذات خویش) است. آمرزش می‌طلبم و به درگاه او توبه می‌کنم.

۱۰۳ - ترجمه: ما از خداییم و بسوی او باز می‌گردیم.

۱۰۴ - ترجمه: همه ثناها مخصوص خداست.

۱۰۵ - ترجمه: از خداوند آمرزش خواسته و بسوی او باز می‌گردم.

۱۰۶ - ترجمه: خدا را در شام و صبح تسبیح گویند و ستایش کنید. و تمامی ستایشها در

آسمانها و زمین و شب و روز مخصوص اوست. سوره روم (۳۰): آیه ۱۷ و ۱۸.

۱۰۷ - ﴿أَذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ﴾. سوره بقره (۲): آیه ۱۵۲.

۱۰۸ - ﴿وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾. عنكبوت (۲۹): آیه ۴۵.

۱۰۹ - ﴿وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ﴾. سوره بقره (۲): آیه ۲۶۱.

۱۱۰ - ترجمه: از خداوندی که جز او خدایی نیست، زنده و قیوم (ازلی و قائم به ذات

خویش)، بدید آورنده آسمانها و زمین و بزرگ و عزیز است. آمرزش خواسته و از او می‌خواهم مرا ببخشد.

۱۱۱ - ترجمه: از خداوند آمرزش خواسته و به سوی او باز می‌گردم.

۱۱۲ - توبه نصوح توبه‌ای حقیقی است که هیچ‌گاه شکسته نشود.

۱۱۳ - ﴿وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَأَتْكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾. سوره فصلت (۴۱): آیه ۲۳.

۱۱۴ - حرز دعایی است که می‌نویسند و با خود نگه می‌دارند. و در این روایت برای انگشتر عقیق نیز خاصیت حرز شمرده شده است.

۱۱۵ - ترجمه: حضرت محمد ﷺ پیامبر خدا و حضرت علی علیه السلام ولی خداست.

۱۱۶ - ترجمه: آنچه خدا بخواهد، همان خواهد شد. هیچ نیرویی نیست، مگر با یاری خداوند. از خداوند آمرزش می‌خواهم.

۱۱۷ - ترجمه: خدایا! جنها، انسانها و شیاطین رانده شده را از من دور، و بنایم را مبارک گردان.

۱۱۸ - سوره قصص (۲۸): آیه ۲۲.

۱۱۹ - سوره قصص (۲۸): آیه ۲۸.

۱۲۰ - ترجمه: بنام خدا. هیچ توان و نیرویی جز با یاری خداوند نیست. همه سپاسها مخصوص خداوندی است که این کار را به ما آموخت و منزه است کسی که آن (چهارپا) را در اختیار ما قرار داد. و ما نمی‌توانستیم خودمان این کار را انجام دهیم.

۱۲۱ - ترجمه: هیچ خدایی جز خدای یگانه نیست.

۱۲۲ - ترجمه: هیچ خدایی جز خدای یگانه نیست.

۱۲۳ - ترجمه: خدایا این بدن بنده مؤمن تو است که روحش را خارج نموده و بین روح و بدن او جدایی انداخته‌ای. پس او را ببخش. او را ببخش.

۱۲۴ - تحمید مثل گفتن *الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ*. تسبیح، مثل گفتن *سُبْحَانَ اللَّهِ تَهْلِيلٌ*. مثل گفتن *لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ*. تکبیر، مثل گفتن *اللَّهُ أَكْبَرُ*.

۱۲۵ - ﴿عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ * تَصَلِّي نَارًا حَامِيَةً﴾ سوره غاشیه (۸۸): آیه ۳.

۱۲۶ - ﴿مَا كُنِينَ فِيهِ أَبَدًا﴾. سوره كهف (۱۸): آیه ۳.

۱۲۷ - مرجئه عده‌ای از مسلمانان بودند که عقاید انحرافی داشتند.

۱۲۸ - سوره غاشیه (۸۸): آیه ۱.

۱۲۹ - همان: آیه ۲.

۱۳۰ - همان: آیه ۳.

۱۳۱ - همان: آیه ۳.

۱۳۲ - همان: آیه ۴.

۱۳۳ - مراد از شهرنشین همه کسانی است که با فرهنگ بوده و از احکام اسلام آگاهی

دارند.

۱۳۴ - ﴿بَشِّرْ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ﴾. سورة غافر (۴۰): آیه ۷۶.

۱۳۵ - قدرته گروهی از مسلمانان بودند که عقیده انحرافی داشتند.

۱۳۶ - ﴿ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ﴾ * إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿. سورة قمر (۵۴): آیه ۴۸ و ۴۹.

۱۳۷ - ﴿إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ﴾ * يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا

مَسَّ سَقَرَ * إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿. سورة قمر (۵۴): آیه ۴۷، ۴۸ و ۴۹.

۱۳۸ - ﴿ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ﴾ * إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿ همان: آیه ۴۸ و ۴۹.

۱۳۹ - ﴿وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ﴾. سورة زمر (۳۹): آیه

۶۰.

۱۴۰ - روغنی بنام نفت که در آن زمان وجود داشته است.

۱۴۱ - مراد از تعصب در این احادیث زیر بار حق نرفتن است. و الا دفاع از دین، حق

و مظلوم نه تنها شرعاً مذموم نیست بلکه ممدوح است.

۱۴۲ - خردل گیاهی است با دانه‌های ریز.

۱۴۳ - ﴿وَاقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ﴾. سورة طلاق (۶۵): آیه ۲.

۱۴۴ - ترجمه: منزه است خداوند. منزه است خداوند بزرگی که هیچ مانندی ندارد.

۱۴۵ - ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ﴾. سورة نساء (۴): آیه ۴۸.

۱۴۶ - ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَ سَيَصْلُونَ

سَعِيرًا﴾. سورة نساء (۴): آیه ۱۰.

۱۴۷ - ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا تُولُوهُمْ الْأَدْبَارَ...﴾. سورة

انفال (۸): آیه ۱۵ و ۱۶.

۱۴۸ - ﴿وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوْا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَ لْيَقُولُوا

قَوْلًا سَدِيدًا﴾. سورة نساء (۴): آیه ۹.

۱۴۹ - ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَ سَيَصْلُونَ

سَعِيرًا ﴿. سورة نساء (۴): آیه ۱۰.

۱۵۰ - ﴿وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوْا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا

قَوْلًا سَدِيدًا ﴿. سورة نساء (۴): آیه ۹.

۱۵۱ - همان.

۱۵۲ - ﴿سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخَلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ﴿. سورة آل عمران (۳): آیه ۱۸۰.

۱۵۳ - همان.

۱۵۴ - همان.

۱۵۵ - ﴿حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ ﴿.

سورة مؤمنون (۲۳): آیه ۹۹ و ۱۰۰.

۱۵۶ - ظاهر آ این حدیث حکم سود گرفتن را بهنگام حکومت قائم آل محمد ﷺ

می‌گوید، نه زمان ما.

۱۵۷ - ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُجِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا

وَالْآخِرَةِ ﴿. سورة نور (۲۴): آیه ۱۹.

۱۵۸ - ﴿أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿. سورة

مؤمنون (۲۳): آیه ۱۰ و ۱۱.

۱۵۹ - یعنی دستها، پاها و سر او را در سوراخ تپسته‌ای فرو می‌کنند و با این کیفر بسیار

سخت مجازات می‌شود.

۱۶۰ - ﴿لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ دَاوُدَ وَ عِيسَىٰ بْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا

عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَن مَّنْكَرٍ فَعَلُوهُ... ﴿. سورة مائده (۵): آیه ۷۸ و ۷۹.

۱۶۱ - ﴿وَ أَيْدُهُ بِرُوحٍ مِّنْهُ ﴿. سورة مجادله (۵۸): آیه ۲۲.

۱۶۲ و ۱۶۳ - البته روایت دیگری نیز داریم که تصریح می‌کند کار نیک حرامزاده

یاداش دارد. و در هر حال احادیثی را که قبول آن برای ما مشکل است، باید به خود

معصومین علیهم‌السلام وا گذاشت، همانگونه که خود آنان نیز به این مطلب تصریح نموده‌اند.

۱۶۴ - ﴿مَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِتَعْيِيدٍ ﴿. سورة هود (۱۱): آیه ۸۳.

۱۶۵ - چون رومیها که زاغ چشم بودند و مردم دیگری که سبزه بودند، با عربها جنک

داشتند، زاغ چشم و سبزه معنی دیگری پیدا کرده بود و بمعنی دشمن عرب بخاطر عرب

بودن درآمده بود، و وقتی به کسی زاغ چشم یا سبزه می‌گفتند، منظورشان این بود که او

دشمن عرب، بخاطر عرب بودن آنهاست.

- ۱۶۶ - ﴿إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ﴾ . سورة فجر (۸۹): آیه ۱۴.
- ۱۶۷ - ﴿وَكَذَلِكَ نُؤَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا﴾ . سورة انعام (۶): آیه ۱۲۹.
- ۱۶۸ - ﴿مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا﴾ . سورة مائده (۵): آیه ۳۲.
- ۱۶۹ - ﴿أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِيمِي وَأَيْمِيكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ﴾ . سورة مائده (۵): آیه ۲۹.
- ۱۷۰ - ظاهراً مراد از زدن قسمتی از قرآن به قسمت دیگرش این است که: قرآن را بر خلاف آنچه باید، معنی کنند.
- ۱۷۱ - البته بنا بر روایتی اگر همسایه محتاج، همسایه‌ای باشد که وسایلی را که می‌گیرد سالم برنمی‌گرداند، اشکالی ندارد که آن وسایل را به او ندهیم.
- ۱۷۲ - قیراط معادل $\frac{1}{24}$ دینار است.
- ۱۷۳ - طلاق خلع، طلاقی است که زن با دادن مالی یا بخشیدن مهر خود از شوهرش طلاق می‌گیرد.
- ۱۷۴ - منظور از قطع رحم، قطع رابطه با خویشاوند یا آزار رساندن به او است.
- ۱۷۵ - مالیات‌گیر حکومت‌های ظالم.
- ۱۷۶ - این روایت در کتابهای معتبری مانند اصول کافی و کتب اربعه یافت نشد.
- ۱۷۷ - «ایله» و «صنعاء» دو شهر با فاصله بسیار زیاد هستند.
- ۱۷۸ - ﴿فَمَنْ رُحِزَ عَنِ النَّارِ وَ أُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ﴾ . سورة آل عمران (۳): آیه ۱۸۵.

فهرست

۵	ثواب الاعمال
۵	مقدمه
۹	ثواب گفتن «لا إله إلا الله»
۱۳	ثواب گفتن صد بار «لا إله إلا الله»
۱۳	ثواب گفتن لا إله إلا الله وَحْدَهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ
۱۵	ثواب گفتن «لا إله إلا الله» با اخلاص
۱۵	ثواب گفتن «لا إله إلا الله» با صدای بلند
۱۷	ثواب گفتن «لا إله إلا الله» با شرایط آن
۱۷	ثواب پذیرفته شدن گواهی به «لا إله إلا الله»
۱۹	ثواب صد بار گفتن «لا إله إلا الله الْمَلِكُ...»
۱۹	ثواب گفتن «لا إله إلا الله» بدون تعجب
۱۹	ثواب گفتن «اشهد ان لا إله إلا الله...»
۲۱	ثواب گفتن سی بار «لا إله إلا الله...» در هر روز
۲۱	ثواب زیاد گفتن تسبیحات اربعه
۲۱	ثواب گفتن «لا إله إلا الله حقاً حقاً»
۲۳	ثواب دعا و تمام کردن آن با «ماشاء الله...»
۲۳	ثواب گفتن «الحمد لله على...» هفت بار در روز
۲۳	ثواب شهادت به یگانگی خدای متعال و رسالت حضرت محمد ﷺ
۲۵	ثواب صدبار تکبیر، تسبیح، تحمید و تهلیل

- ۲۵ ثواب تسبیحات اربعه
- ۲۹ ثواب گفتن «سبحان الله و...»
- ۲۹ ثواب تسبیح بدون تعجب
- ۲۹ ثواب گفتن صدبار «سبحان الله»
- ۲۹ ثواب گفتن «الحمد لله كما هو اهله»
- ۳۱ ثواب چهار بار «الحمد لله رب العالمين» در صبح و شب
- ۳۱ ثواب تمجید خدا
- ۳۱ ثواب تمجید خداوند مانند تمجید او
- ۳۳ ثواب عاقل
- ۳۳ ثواب ده خصلت
- ۳۳ ثواب اقرار به وجود خدا، پیامبری حضرت محمد ﷺ، امامت علی علیه السلام و انجام واجبات
- ۳۵ ثواب «بسم الله» گفتن هنگام ورود به مستراح
- ۳۵ ثواب بردن نام خدا به هنگام وضو
- ۳۵ ثواب وضو گرفتن مانند امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۳۷ ثواب خشک کردن آب وضو با حوله و ترک آن
- ۳۷ ثواب وضوی نماز مغرب و صبح
- ۳۹ ثواب بازگذاشتن چشمان بهنگام وضو
- ۳۹ ثواب تجدید وضو
- ۳۹ ثواب مسواک کردن
- ۴۱ ثواب فرو بردن آب دهان با احترام مسجد
- ۴۱ ثواب با وضو خوابیدن
- ۴۳ ثواب مضمضه و استنشاق زیاد
- ۴۳ ثواب با لنگ وارد حمام شدن
- ۴۳ ثواب نگاه نکردن به عورت برادر دینی
- ۴۳ ثواب شستن سر با خطمی
- ۴۵ ثواب شستن سر با سدر
- ۴۵ ثواب خضاب کردن